

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS.NKPS.431.7.22.2025.AT

Pani
Ewelina Walczak-Pelc
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej
ul. Wiejska 23
55-095 Długołęka

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

(W dniu 15.01.2026 r. doręczono kontrolowanemu projekt wystąpienia pokontrolnego,
do którego nie wniesiono zastrzeżeń.)

Wrocław, 6 lutego 2026 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długołęce
Kierownik jednostki kontrolowanej	Ewelina Walczak - Pelc - zatrudniona na stanowisku Kierownika GOPS w Długołęce od 30.04.2018 r. do nadal. (dowód: akta kontroli str.47-48)
Zakres kontroli	Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych od dnia 1.01.2024 r. do dnia 3.12.2025 r. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów od dnia 1.01.2024 r. do dnia 3.12.2025 r. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" od dnia 1.01.2024 r. do dnia 3.12.2025 r.
Podstawa prawna kontroli	1. art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie,¹ 2. art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej², 3. art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych³, 4. art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁴, 5. art. 10 ust. 13 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.⁵ Plan kontroli na II półrocze 2025 r. zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 27 czerwca 2025 r. (PNK-Z.430.1.2025.MK).

---

¹ (t. j. Dz. U 2025 r., poz. 438)

² (t. j. Dz. U z 2020 r., poz.224 ze zm.)

³ (t. j. Dz. U z 2025 r. poz. 1208) – zwana dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych.

⁴ (t. j. Dz. U. z 2026 r., poz. 79) – zwana dalej ustawą o pomocy uprawnionym do alimentów.

⁵ (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1829) – zwana dalej ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Data rozpoczęcia
i zakończenia
czynności
kontrolnych

Od dnia 3 grudnia 2025 r. do dnia 31 grudnia 2025 r.

Kontrolerzy

1. **Agnieszka Toporowska-Karp** – starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przewodnicząca zespołu, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.477.2025.AT z dnia 4 listopada 2025 r.,
2. **Ewa Lasota** – starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, kontroler, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.478.2025.AT z dnia 4 listopada 2025 r.

(dowód: akta kontroli str.11-14)

I. Ocena kontrolowanej jednostki

W wyniku kontroli poszczególnych zagadnień, w oparciu o oceny cząstkowe badanych obszarów, realizację przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długołęce zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" w zakresie okresów objętych kontrolą oceniono **negatywnie**.

II. Ustalenia kontroli

Kontrola w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Długołęce została przeprowadzona w dniach 3, 4, 5 grudnia 2025 r.

Kontrolę wpisano pod poz. nr 3 do Książki kontroli jednostki kontrolowanej.

Techniki zastosowane podczas postępowania kontrolnego:

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie listy wniosków złożonych w okresie objętym kontrolą, listy wypłat za okresy objęte kontrolą, dokumentacji zawartej w teczkach osób pobierających świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz świadczenia wynikające z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem", które złożyły wnioski o przyznanie świadczeń w okresach objętych kontrolą oraz innych dokumentów przedłożonych przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długołęce Panią Ewelinę Walczak-Pelc.

Podczas kontroli dokumenty udostępniała i udzielała wyjaśnień:

1. Pani Ewelina Walczak - Pelc - Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długołęce.

Informacje ogólne:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długoleśce został utworzony na mocy Uchwały Nr 20/IV/90 Rady Gminy Długoleśka z dnia 10 lipca 1990 r.

(dowód: akta kontroli str.49-50)

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał w oparciu o:

- Regulamin Organizacyjny wprowadzony zarządzeniem nr 8/2018 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 31 grudnia 2018 r. ze zm.,
- Statut przyjęty Uchwałą Nr XXXII/573/2005 Rady Gminy Długoleśka z dnia 31 marca 2005 r. ze zm.

(dowód: akta kontroli str.49-50, 391-418)

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zajmowali się:

1. Pani Ewelina Walczak - Pelc - Kierownik GOPS od 30.04.2018 r. do nadal,
2. Pani Katarzyna Mądrecka - Zastępca Kierownika GOPS, zatrudniona od 15.11.2010 r. do nadal,
3. Pani Marta Sosnał - koordynator ds. świadczeń, zatrudniona od 12.10.2016 r. do nadal,
4. Pani Anna Przybylska - samodzielny referent, zatrudniona od 1.08.2016 r. do nadal,
5. Pani Iwona Żelichowska - samodzielny referent, zatrudniona od 7.01.2019 r. do nadal,
6. Pani Renata Bryl-Baranowska - samodzielny referent, zatrudniona od 28.07.2014 r. do nadal,
7. Pani Alicja Bancewicz - samodzielny referent, zatrudniona od 17.03.2022 r. do nadal,
8. Pani Hanna Olichwer - referent, zatrudniona od 23.02.2022 r. do 30.11.2024 r.,
9. Pani Marzena Szponarska - referent, zatrudniona od 31.03.2017 r. do 30.11.2024 r.,
10. Pani Wioletta Migrella - samodzielny referent, zatrudniona od 2.11.2009 r. do nadal,
11. Pani Marzena Klinger - pomoc administracyjna, zatrudniona od 28.11.2024 r. do 31.05.2025 r.

(dowód: akta kontroli str.51-52)

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długoleśce informuje osoby ubiegające się o świadczenia o terminach składania wniosków poprzez:

- zamieszczanie informacji na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długoleśce;*
- zamieszczanie informacji w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długoleśce;*
- bezpośredni kontakt pracowników GOPS z osobą/rodziną;*
- pracę socjalną, pracę z rodziną – asystentów rodziny;*
- działalność Mobilnego Punktu ds. osób z niepełnosprawnościami oraz specjalisty ds. socjalnych”.*

(dowód: akta kontroli str.63-64)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długoleśce realizuje wypłaty świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w następujących formach: przelewem na rachunek bankowy, przekazem pocztowym oraz w formie wypłaty gotówkowej w kasie Banku Spółdzielczego oddział w Długoleśce oraz w kasie GOPS Długoleśka.

(dowód: akta kontroli str.53-54)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długołęce pracuje:
poniedziałek – piątek - od 7:30 do 15:30

(dowód: akta kontroli str. 55-56)

Z informacji przekazanej przez Kierownika GOPS w Długołęce wynika, iż w okresie objętym kontrolą do Ośrodka nie wpływały skargi osób korzystających ze wsparcia na jakość obsługi realizowanych zadań z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń „Za życiem”.

(dowód: akta kontroli str.57-58)

A) Sprawy organizacyjne:

Wójt Gminy Długołęka upoważnił następujących pracowników:

1. Panią Ewelinę Walczak - Pelc - Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długołęce na podstawie:
  - ✓ Upoważnienia nr 118/2018 z dnia 27.04.2018 r. od 30.04.2018 r. do:
    - prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach,
    - podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych w celu realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 7.09.2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz prowadzenia postępowań i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych,
    - prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych,
    - prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji w sprawach jednorazowych świadczeń z tytułu urodzenia dziecka posiadającego zaświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
2. Panią Katarzynę Mądrecką - Zastępcę Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długołęce na podstawie:
  - ✓ Upoważnienia nr 269/2018 z dnia 21.09.2018 r. do:
    - prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach,
    - podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych w celu realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 7.09.2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz prowadzenia postępowań i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych,
    - prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych,
    - prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji w sprawach jednorazowych świadczeń z tytułu urodzenia dziecka posiadającego zaświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
3. ██████████ - pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długołęce na podstawie:
  - ✓ Upoważnienia nr 99/2020 z dnia 1.04.2020 r. do:
    - prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach,

- podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych w celu realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 7.09.2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz prowadzenia postępowań i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych,
- prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych,
- prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji w sprawach jednorazowych świadczeń z tytułu urodzenia dziecka posiadającego zaświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

4. [REDACTED] - pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długolece na podstawie:
  - ✓ Upoważnienia nr 65/2019 z dnia 19.02.2019 r. do:
    - prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz w sprawach świadczeń rodzinnych,
  - ✓ Upoważnienia nr 64/2019 z dnia 19.02.2019 r. do:
    - przekazywania do Erif Biura Informacji Gospodarczej, BIG Biura Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A. w Warszawie, Krajowego Rejestru Długów BIG, Krajowego Biura Informacji Gospodarczej (KBIG), Krajowej Informacji Długów Telekomunikacyjnych (KIDT) informacji o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego na podstawie art. 16 ust. 5 ustawy z dnia 9.04.2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczej i wymianie danych gospodarczych (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 554), w przypadku powstania zaległości w ich regulowaniu za okres dłuższy niż 6 miesięcy;
  - ✓ Upoważnienia nr 6/2017 z dnia 3.01.2017 r. do:
    - prowadzenia postępowań w sprawach jednorazowych świadczeń z tytułu urodzenia dziecka.
5. [REDACTED] - pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długolece na podstawie:
  - ✓ Upoważnienia nr 403/2019 z dnia 12.12.2019 r. do:
    - prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych;
  - ✓ Upoważnienie nr 402/2019 z dnia 12.12.2019 r. do:
    - prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowań w sprawach dłużników alimentacyjnych;
  - ✓ Upoważnienie nr 179/2021 z dnia 5.07.2021 r. do:
    - prowadzenia postępowań w sprawach jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
6. [REDACTED] - pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długolece na podstawie:
  - ✓ Upoważnienia nr 105/2022 z dnia 28.03.2022 r. do:
    - prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych.
7. [REDACTED] - pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długolece na podstawie:
  - ✓ Upoważnienia nr 70/2020 z dnia 4.03.2020 r. do:
    - prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych.
8. [REDACTED] - pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długolece na podstawie:
  - ✓ Upoważnienia nr 71/2022 z dnia 10.03.2022 r. do:

- prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych.

9. [REDAKTOWANE] - pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długołęce na podstawie:

- ✓ Upoważnienia nr 69/2020 z dnia 4.03.2020 r. do:
- prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych.

(dowód: akta kontroli str. 385-388)

W trakcie kontroli w GOPS Długołęka kontrolerzy stwierdzili brak upoważnienia dla:
[REDAKTOWANE] do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych ⁶.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wyjaśniam, że wskazani pracownicy nie wykonywali czynności merytorycznych w postępowaniach z zakresu świadczeń rodzinnych. Ich udział w sprawach miał charakter wyłącznie techniczno – organizacyjny, związany z obsługą obiegu dokumentów. 1. Pani [REDAKTOWANE] to pracownik sekretariatu, odpowiedzialny za rejestrację wpływającej korespondencji, nadawanie jej biegu oraz przekazywanie po nadaniu dekretacji do właściwych pracowników. Wykonywane przez niego czynności stanowiły jedynie etap przyjęcia i dekretacji dokumentów, bez jakiegokolwiek wpływu na tok postępowania, ocenę dowodów czy przygotowanie rozstrzygnięcia. 2. Pani [REDAKTOWANE] to pracownik, który był zatrudniony okresowo do czynności pomocniczych, polegających m.in. na przygotowywaniu pism do wysyłki, w tym adresowaniu i kompletowaniu korespondencji. Jego czynności nie miały charakteru merytorycznego ani decyzyjnego, nie wiązały się również z analizą materiału dowodowego czy podejmowaniem czynności z zakresu prowadzenia postępowań. Pracownicy ci nie posiadali upoważnienia do prowadzenia postępowań, z powodu przeoczenia kierownika, który nie wystąpił z wnioskiem do Wójta Gminy o upoważnienie dla w/w pracowników.

(dowód: akta kontroli str. 197-198)

- Pani [REDAKTOWANE] do prowadzenia postępowania i podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych na podstawie art. 8 b ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów ⁷.

---

⁶ Organ właściwy może upoważnić, w formie pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 2, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

⁷ Organ właściwy dłużnika może upoważnić w formie pisemnej swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - dyrektora centrum usług społecznych, lub

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wyjaśniam, że uchybienie to było wynikiem niedopatrzenia na etapie przygotowywania dokumentacji organizacyjnej przez kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. W treści wydanego wcześniej upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego omyłkowo pominięto wskazanie art. 8b ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów”.

(dowód: akta kontroli str. 389-390)

Ponadto stwierdzono, że Kierownik GOPS oraz pracownicy nie posiadają upoważnienia organu właściwego do zgłaszania dłużników w Krajowym Rejestrze Zadłużonych na podstawie art. 8 c⁸ ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów .

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wyjaśniam, że uchybienie to wynikało z pomyłki w toku czynności organizacyjnych związanych z zakładaniem konta w KRZ. Proces rejestracji Ośrodka w Krajowym Rejestrze Zadłużonych wymagał wielostopniowych i złożonych czynności, w szczególności przedłożenia stosownych pełnomocnictw kierownika oraz weryfikacji tożsamości osób mających uzyskać dostęp do systemu. W toku realizacji tych czynności skupiono się przede wszystkim na spełnieniu wymogów techniczno – systemowych oraz formalnych związanych z założeniem konta instytucji w KRZ. Na skutek tego – przez przeoczenie kierownika – pominięto równoległy obowiązek wynikający z przepisów ustawy tj. formalne wydanie przez organ właściwy upoważnień do dokonywania czynności zgłoszeniowych w KRZ na rzecz Kierownika oraz wskazanych pracowników Ośrodka”.

(dowód: akta kontroli str.59-60)

W dniu 17.12.2025 r. do tut. Urzędu wpłynęło:

1. Zarządzenie Wójta Gminy Długoleka nr 370/2025 z 8.12.2025 r. dot. upoważnienia Pani [REDAKTOWANE] do zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji w zakresie zobowiązań, o których mowa w art.28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
2. Zarządzenie Wójta Gminy Długoleka nr 372/2025 r. z 12.12.2025 r. dot. upoważnienia Pani [REDAKTOWANE] do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych.

(dowód: akta kontroli str.433-436)

W związku z przekazaniem w dniu 17.12.2025 r. do tut. Urzędu Zarządzenia Wójta Gminy Długoleka z dnia 12.12.2025 r. dot. upoważnienia dla pracownika do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń rodzinnych oraz Zarządzenia Wójta Gminy Długoleka z dnia 8.12.2025 r. dot. upoważnienia dla pracownika do zamieszczania informacji w Krajowym Rejestrze Zadłużonych odstępuje się od wydania zalecenia pokontrolnego w tym zakresie.

Działalność GOPS w Długolece w obszarze spraw organizacyjnych oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

---

innej jednostki organizacyjnej gminy do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji

⁸ Przepis art. 8b stosuje się odpowiednio do organu właściwego wierzyciela w zakresie realizacji obowiązku określonego w art. 8a ust. 1.

B) Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń rodzinnych. Terminowość przyznawania świadczeń.

Wypłata świadczeń rodzinnych realizowana jest na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych. Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

W okresie objętym kontrolą tj. od 1.01.2024 r. do 3.12.2025 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długołęce wpłynęło 850 wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych. Do instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 41 wniosków. Do innych organów według właściwości przekazano 1 wniosek. Zamknięto bez nadania biegu lub bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełniania danych w ustawowo wyznaczonym terminie 73 wnioski.

W okresie objętym kontrolą, tj. od 1.01.2024 r. do 3.12.2025 r. Ośrodek wydał 1 291 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym 85 decyzji odmownych. Od treści decyzji 13 wnioskodawców wniosło odwołania do organu II instancji. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w 3 sprawach utrzymało w mocy zaskarżoną decyzję, w 3 sprawach uchyliło decyzję organu właściwego i rozstrzygnęło sprawę, w 6 sprawach uchyliło decyzję organu właściwego i przekazało sprawę do ponownego rozpatrzenia. Jedno odwołanie oczekuje na rozstrzygnięcie.

W okresie objętym kontrolą do dnia kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Długołęce wypłacono 4 256 zasiłków rodzinnych, z czego na dziecko w wieku:

- do ukończenia 5 roku życia – 1 081,
- powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – 2 972,
- powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia – 203,
- powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia – 0.

Ośrodek wypłacił 2 450 dodatków do zasiłku rodzinnego, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka – 12,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 133,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 1 ustawy – 272,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy – 111,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 3 ustawy – 0
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 2 ustawy – 0,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 3 ustawy – 0,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 4 ustawy – 0,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia – 83,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia – 255,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 256,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 0,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 571,

- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 807.

Ośrodek zrealizował również wypłatę 9 538 zasiłków pielęgnacyjnych, 3 430 świadczeń pielęgnacyjnych, 69 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz 686 świadczeń rodzicielskich.

GOPS w Długołęce w okresie od 1.01.2024 r. do dnia 3.12.2025 r. zrealizował wypłatę świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 13 848 716,81 zł.

(dowód: akta kontroli str. 65-67)

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń rodzicielskich, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następujących numerach:

- 1.P.M. - GOPS.4354.32.2025 z dnia 25.11.2025 r.
- 2.E.S. - GOPS.434.14.2025 z dnia 24.02.2025 r.
- 3.T.W. - GOPS.4354.34.2024 z dnia 30.10.2024 r.
- 4.K.C. - GOPS.4354.38.2024 z dnia 10.12.2024 r.
- 5.M.D. - GOPS.4354.29.2024 z dnia 1.10.2024 r.
- 6.A.P. - GOPS.4333.40.2024 z dnia 9.08.2024 r.
- 7.A.S. - GOPS.4333.5.2024 z dnia 25.01.2025 r. ze zm.
- 8.A.R. - GOPS.432.89.2024 z dnia 10.05.2024 r.
- 9.A.L. - GOPS.430.101.2024 z dnia 10.12.2024 r.
- 10.P.K. - GOPS.434.11.2025 z dnia 5.02.2025 r.
- 11.I.I. - GOPS.430.84.2025 z dnia 20.11.2025 r.
- 12.E.O. - GOPS.430.74.2025 z dnia 6.11.2025 r.
- 13.W.K. - GOPS.430.43.2025 z dnia 8.07.2025 r.
- 14.M.K. - GOPS.430.53.2025 z dnia 8.10.2025 r.
- 15.Ż.P. - GOPS.430.77.2024 z dnia 18.11.2024 r.
- 15.M.K. - GOPS.430.96.2024 z dnia 9.12.2024 r.
- 16.A.M. - GOPS.430.75.2024 z dnia 18.11.2024 r.
- 17.I.S. - GOPS 432.46.2024 z dnia 1.03.2024 r.,
GOPS.4333.25.2024 r. z dnia 1.03.2024 r. ze zm.
- 18.S.J. - GOPS.43041.2025 z dnia 12.06.2025 r. ze zm.,
GOPS.434.21.2025 z dnia 11.06.2025 r.
- 19.K.K. - GOPS.434.19.2025 z dnia 1.04.2025 r.,
GOPS.430.34.2025 z dnia 1.04.2025 r.
- 20.M.K. - GOPS.430.93.2024 z dnia 5.12.2024 r.
- 21.S.R. - GOPS.434.36.2025 z dnia 14.11.2025 r.
- 22.S.L. - GOPS.430.38.2025 z dnia 14.05.2025 r.,
GOPS.432.51.2025 z dnia 14.05.2025 r.
- 23.Z.W. - GOPS.430.72.2024 z dnia 5.11.2024 r.
- 24.E.L. - GOPS.430.40.2025 z dnia 11.06.2025 r.
- 25.A.P. - GOPS 430.82.2025 z dnia 19.11.2025 r.
- 26.K.Ś. - GOPS 430.65.2025 z dnia 27.10.2025 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą przyznania:

- 32 zasiłków rodzinnych oraz 40 dodatki do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:
  - urodzenia dziecka – 2,

- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 2,
- samotnego wychowywania dziecka – 2,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 6,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 3,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 21,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 4,
- podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła - 0
- 3 zasiłki pielęgnacyjne,
- 3 świadczenia pielęgnacyjne,
- 5 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka,
- 4 świadczeń rodzicielskich.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Długołęce w skontrolowanych decyzjach wysokość kwot przyznanych świadczeń była zgodna z kwotami zasiłków wraz z dodatkami określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (obowiązującym w dniu wydania decyzji na okres zasiłkowy 2023/2024)⁹ oraz aktualnego Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2024 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna¹⁰.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniała data wpływu do Ośrodka.

Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała akty zgonu, orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia szkoły/oświadczenia strony o uczęszczaniu dziecka do szkoły – w przypadku gdy dziecko ukończyło 18 rok życia, prawomocne wyroki sądu rodzinnego orzekające rozwód.

GOPS w Długołęce samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- CEIDG, która pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,

⁹ (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481)

¹⁰ (Dz.U. z 2024 r., poz. 1238)

- Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMON), pozwalającego sprawdzić czy dana osoba posiada orzeczenie o niepełnosprawności,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo (oprócz sprawy nr 22 S.L.)

W sytuacji, gdy na dzieci zasądzone były świadczenia alimentacyjne i osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu lub ugodzie sądowej do wniosku załączone były zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

W celu określenia dochodu strona składała oświadczenie o wysokości uzyskanego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy innego dochodu niepodlegającego opodatkowaniu.

Przy wnioskach o ustalenie prawa do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka znajdowały się akty zgonu drugiego z rodziców dziecka lub zupełne akty urodzenia.

W aktach dotyczących ustalania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka znajdowały się dodatkowo stosowne zaświadczenia lekarza/położnej potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długołęce w okresie objętym kontrolą, tj. od 1.01.2024 r. do dnia kontroli, tj. 3.12.2025 r. występował do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskami o podanie informacji w sprawie ustalenia niezbędnego okresu ubezpieczenia, o którym mowa w art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych za osoby, które pobierają świadczenie pielęgnacyjne ¹¹.

(dowód: akta kontroli, str.61-62)

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. We wszystkich skontrolowanych sprawach, Organ ustalając prawo do świadczeń rodzinnych uzależnionych od dochodu, nie zweryfikował dochodów wszystkich członków rodziny wnioskodawcy, do czego jest zobligowany na mocy art. 23b ust. 1 pkt 1¹² ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Zasiłek rodzinny na dziecko przysługuje jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł ¹³. Natomiast w przypadku gdy

¹¹ (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 350)

¹² Organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych (...), odpowiednio: 1) informacji o dochodzie podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, każdego członka rodziny, udzielanych przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego, zawierających dane o wysokości: a) dochodu, b) składek na ubezpieczenia społeczne odliczonych od dochodu, c) należnego podatku.

¹³ Art. 5 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych

członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764,00 zł¹⁴. Definicja dochodu rodziny oraz dochodu członka rodziny zawarta jest natomiast w art. 3 pkt 2¹⁵ oraz pkt 2a¹⁶ ww. ustawy.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wyjaśniam, że w okresie kontrolnym wystąpiły sprawy z 2024 r., w których pominięto procedurę weryfikacji dochodów niepełnoletnich członków rodziny. W przypadku pełnoletnich członków rodziny, organ za każdym razem weryfikował ich dochody w systemie Empatia. W 2025 r. organ podjął starania mające na celu usprawnienie czynności weryfikacji dochodów wszystkich członków rodziny poprzez wprowadzenie w programie informatycznym funkcji zbiorczego pobierania danych. Rozwiązanie to pozwala na pełną weryfikację wszystkich członków rodziny, bez względu na wiek czy aktywność zawodową. Przyczyna nieprawidłowości: pominięcie przez pracownika czynności proceduralnej”.

(dowód: akta kontroli str.213-214)

2. W sprawie nr 8 (A.R.), nr 13 (W.K.), nr 16 (A.M) organ rozpoczął realizację decyzji przyznającej świadczenie przed odebraniem decyzji przez Stronę. W sprawie nr 8 (A.R) decyzję z dnia 10.05.2024 r. organ doręczył Stronie 17.06.2024 r. wypłatę świadczeń rozpoczął w dniu 27.05.2024 r. W sprawie nr 13 (W.K.) decyzję z dnia 8.07.2025 r. organ doręczył Stronie 13.08.2025 r., a wypłatę świadczeń rozpoczął w dniu 25.07.2025 r. W sprawie nr 16 (A.M.) decyzje z dnia 18.11.2024 r. doręczył Stronie 10.12.2024 r., a wypłatę świadczeń rozpoczął w dniu 26.11.2024 r.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 110 § 1 k.p.a.¹⁷.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wyjaśniam, że w niniejszych sprawach, organ dokonał telefonicznych zawiadomień wnioskodawców o wydanym rozstrzygnięciu postępowania (długi czas oczekiwania na zwrotne potwierdzenie odbioru ZPO). Ponadto w tych sytuacjach organ posiadał wiedzę o ciężkiej sytuacji klienta, stąd uznał za zasadne przyspieszenie realizacji zadania, a w tym wypłatę świadczenia. Przyczyna nieprawidłowości: zaspokojenie potrzeb klienta”.

(dowód: akta kontroli str.215-216)

3. W sprawie nr 18 (S.J.) Organ otrzymał w dniu 8.05.2025 r. zgodnie z art. 25 ust. 5¹⁸ ustawy

---

¹⁴ Art. 5 ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych

¹⁵ Dochód rodziny - oznacza to sumę dochodów członków rodziny

¹⁶ Dochód członka rodziny - oznacza to przeciętny miesięczny dochód członka rodziny osiągnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 4-4c.

¹⁷ Organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej.

¹⁸ W przypadku powzięcia informacji o zmianie miejsca zamieszkania osoby, której przyznano świadczenia rodzinne, dotychczasowy organ właściwy przekazuje wydaną decyzję wraz z aktami sprawy organowi właściwemu ze względu na nowe miejsce zamieszkania w celu jej dalszej realizacji. Organ właściwy ze względu na nowe miejsce zamieszkania realizuje otrzymaną decyzję bez konieczności wydawania kolejnej decyzji oraz jest właściwy do jej uchylenia, zmiany oraz do ustalania i dochodzenia świadczeń nienależnie pobranych, jeżeli uległa zmianie sytuacja rodzinna lub dochodowa rodziny mająca wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych, członek rodziny nabył prawo do świadczeń rodzinnych w innym państwie, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia

o świadczeniach rodzinnych do realizacji decyzję przyznającą ww. osobie prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami. Świadczenia należne ww. osobie zostały wypłacone dopiero w dniu 26.06.2025 r., czyli dopiero po półtora miesiącu po otrzymaniu dokumentacji. Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 26 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych¹⁹.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W dniu 8.05.2025 r. do Organu wpłynęły akta dotyczące zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Obornikach Śląskich celem dalszej realizacji świadczeń. W dniu 22.05.2025 r. Pani S.J. złożyła wniosek o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego na nowo narodzone dziecko – M.W. Nastąpiła zmiana składu rodziny poprzez: M.W. - dziecko i M.W. – ojciec dziecka. Zaistniała sytuacja w powyższym przypadku wymagała niezwłocznej weryfikacji przyznanego prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami przed zrealizowaniem wypłaty za miesiąc maj 2025 r. z uwagi na osiągnięty dochód nowego członka rodziny. W związku z zaistniałymi zmianami Organ w czerwcu 2025 r. zweryfikował prawo do zasiłku rodzinnego poczynwszy od maja 2025 r. uwzględniając powyższe zmiany ”.

(dowód: akta kontroli str. 129-130)

4. W sprawie nr 3 (T.W.) organ nie doręczył Stronie decyzji nr GOPS.4354.34.2024 z dnia 30.10.2024 r. i nie posiada potwierdzenia odbioru decyzji.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 39 k.p.a.²⁰ oraz 46 k.p.a.²¹.

Właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron.

Przepisy art. 39 i następane k.p.a., regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy

---

społecznego stanowią inaczej, osoba nienależnie pobrała świadczenie rodzinne lub wystąpiły inne okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń.

¹⁹ Świadczenia rodzinne wypłaca się w okresach miesięcznych.

²⁰ § 1. Organ administracji publicznej doręcza pisma na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, zwany dalej "adresem do doręczeń elektronicznych", chyba że doręczenie następuje na konto w systemie teleinformatycznym organu albo w siedzibie organu. § 2. W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1, organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem: 1) przez operatora wyznaczonego z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, albo 2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. § 3. W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1 i § 2 pkt 1, organ administracji publicznej doręcza pisma: 1) przesyłką rejestrowaną, o której mowa w art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz.U. z 2025 r. poz. 366, 820 i 1456), albo 2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. § 4. W przypadku doręczenia decyzji, której organ administracji publicznej nadał rygor natychmiastowej wykonalności, albo decyzji, która podlega natychmiastowemu wykonaniu z mocy ustawy, w sprawach osobowych funkcjonariuszy oraz żołnierzy zawodowych albo jeżeli wymaga tego ważny interes publiczny, w szczególności bezpieczeństwo państwa, obronność lub porządek publiczny, organ administracji publicznej może doręczyć decyzję w sposób określony w § 3. Przepisów § 1 i § 2 pkt 1 nie stosuje się.

²¹ § 1. Odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.

§ 2. Jeżeli odbierający pismo uchyli się od potwierdzenia doręczenia lub nie może tego uczynić, doręczający sam stwierdza datę doręczenia oraz wskazuje osobę, która odebrała pismo, i przyczynę braku jej podpisu.

bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany. Decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie mu pisma swym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia. Doręczenie decyzji winno nastąpić niezwłocznie po jej wydaniu. Podstawowym sposobem doręczania decyzji jest tzw. doręczenie właściwe (zwykłe), czyli doręczenie bezpośrednio do rąk adresata decyzji (jego pełnomocnika lub przedstawiciela ustawowego). Adresat potwierdza (art. 42 k.p.a.) odbiór przesyłki poprzez złożenie własnoręcznie podpisu i podanie daty (tzw. daty pewnej) jej odbioru na zwrotce. Taki sposób daje pewność, że decyzja została doręczona do rąk adresata i tym samym nie są potrzebne żadne dodatkowe dowody doręczenia.

„W zasadzie własnoręczny podpis odbierającego pismo potwierdza nie tylko jego odbiór, ale i datę doręczenia. Wskazanie przez odbierającego daty doręczenia jest najlepszą rękojmą, że data ta jest zgodna z rzeczywistością”²².

„W stanie prawnym po 5 października 2021 roku doręczanie pisma przesyłką rejestrowaną, o której mowa w art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 23 listopada 2012 roku - Prawo pocztowe aktualizuje się dopiero w przypadku braku możliwości doręczenia pisma na adres do doręczeń elektronicznych oraz w przypadku braku możliwości doręczenia pisma przez operatora wyznaczonego z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej (art. 39 § 3 pkt 1 k.p.a.). Także po tej dacie, w przypadku pism wydanych przez organ administracji publicznej w postaci elektronicznej przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego, które zostały opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, zaawansowaną pieczęcią elektroniczną albo kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną, doręczenie może polegać na doręczeniu wydruku pisma uzyskanego z tego systemu odzwierciedlającego treść tego pisma (art. 39¹ § 1 k.p.a.)”²³.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wyjaśniam, że prawdopodobną przyczyną niedoręczenia stronie decyzji było niewysłanie decyzji drogą pocztową. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej sprawdza możliwe przyczyny niewysłania decyzji. Decyzja została poprawnie zarejestrowana w systemie oraz podpisana, natomiast nie została przekazana do realizacji wysyłki (brak potwierdzenia w książce nadawczej przesyłek poleconych i zwykłych. Przyczyną było niedopatrzenie techniczno – organizacyjne pracownika prowadzącego postępowanie. Omyłka ta zbiegła się dodatkowo z okresem zmiany siedziby GOPS, trwającym od 7.11.2024 r. do 30.11.2024 r., co powodowało utrudnienia w organizacji pracy. Sytuacja miała charakter incydentalny, wynikający również z dużego obciążenia pracowników oraz reorganizacji związanej z przenoszeniem jednostki”.

(dowód: akta kontroli str.121-126)

5. W sprawie nr 3 (T.W.) i nr 4 (K.C.) Organ przed wydaniem decyzji odmownej dot. świadczenia rodzicielskiego nie zapewnił Stronie czynnego udziału w postępowaniu administracyjnym. Organ nie powiadomił Strony o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz nie wskazywał przesłanek negatywnych oraz nie pouczył Strony o możliwości przedłożenia dodatkowych dowodów celem wykazania spełnienia przesłanek zależnych od

²² wyrok WSA Wrocław z dnia 30.01.2018 r. IVSA/Wr737/17.

²³ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 13 maja 2022 r., IV SA/Po 47/22.

Strony.

Tak prowadzone postępowanie narusza art. 10 § 1 k.p.a.²⁴ oraz art. 79 a § 1 k.p.a.²⁵.

Z przepisów k.p.a. wynika wprost obowiązek wskazania niespełnionych przesłanek do wydania decyzji zgodnej z żądaniem Strony, czyli ustaleniem prawa do wnioskowanych przez nią świadczeń w pełnej wysokości.

Na istotę czynnego udziału Strony w postępowaniu zwraca szczególną uwagę orzecznictwo.

„Obowiązek powiadomienia o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego, a także o zakresie tego postępowania, stanowi wypełnienie gwarancji procesowych strony danego postępowania, wynikających z art. 10 § 1 k.p.a. Obowiązek ten ma umożliwić stronie postępowania realizację określonych przepisami prawa uprawnień procesowych, mających wpływ na ustalenie stanu faktycznego i prawnego konkretnej sprawy, a więc czynności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia”²⁶.

„Prowadzenie jurysdykcyjnego postępowania administracyjnego z pominięciem strony tego postępowania stanowi przesłankę wznowienia postępowania administracyjnego na podstawie art. 145 § 1 pkt 4 k.p.a.”²⁷.

„Przepis art. 79 a k.p.a. stanowi konkretyzację i uzupełnienie obowiązków wynikających z art. 10 § 1 k.p.a., a jego celem jest zapobieganie sytuacjom, w których strona dysponuje dodatkowymi dowodami na okoliczności istotne dla wykazania zasadności jej żądania albo może je łatwo uzyskać, a z powodu braku odpowiedniej wiedzy o potrzebnych dowodach bądź o sposobie oceny wcześniej przedstawionych dowodów - nie korzysta z takiej możliwości. Chodzi przy tym o to, aby strona nie została zaskoczona negatywnym rozstrzygnięciem sprawy”²⁸.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wyjaśniam, że organ nie sporządził zawiadomienia o możliwości zapoznania się z materiałem dowodowym, o którym mowa w art. 79 k.p.a., w związku z art. 10 k.p.a., z powodu przeoczenia proceduralnego na etapie końcowego przygotowania rozstrzygnięcia. W toku prowadzonego postępowania organ zgromadził kompletny materiał dowodowy, niezbędny do wydania decyzji, jednakże na skutek błędu pracownika prowadzącego sprawę nie skierowano do strony formalnego zawiadomienia o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów przed wydaniem decyzji”.

(dowód: akta kontroli str.119-120)

---

²⁴ § 1. Organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. § 2. Organy administracji publicznej mogą odstąpić od zasady określonej w § 1 tylko w przypadkach, gdy załatwienie sprawy nie cierpi zwłoki ze względu na niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzkiego albo ze względu na grożącą niepowetowaną szkodę materialną. § 3. Organ administracji publicznej obowiązany jest utrwalic w aktach sprawy, w drodze adnotacji, przyczyny odstąpienia od zasady określonej w § 1.

²⁵ w postępowaniu wszczętym na żądanie strony, informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, organ administracji publicznej jest obowiązany do wskazania przesłanek zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony.

²⁶ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 kwietnia 2024 r., I OSK 3039/23

²⁷ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 11 czerwca 2024 r., II SA/Kr 478/24

²⁸ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 11 stycznia 2024 r., III SA/Kr 1138/23

6. W sprawie nr 6 (A.P.) Organ nie oznaczył daty wpływu wniosku o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego. Datą wszczęcia postępowania na żądanie strony jest dzień doręczenia żądania organowi administracji publicznej²⁹. Wobec powyższego składane dokumenty powinny być oznaczone datą wpływu w celu stwierdzenia faktycznej daty wszczęcia postępowania, a tym samym ustalenia od kiedy przysługuje świadczenie. Ma to szczególne znaczenie w sytuacji gdy Strona składa te dokumenty w odpowiedzi na wezwanie Organu. Dokumentowanie daty wpływu pozwala na kontrolę czy Strona zachowała wskazany jej termin do uzupełnienia wniosku. Tak prowadzone postępowanie administracyjne narusza art. 24 ust. 2³⁰, art. 24 a ust.2³¹ ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz art. 61 § 3 k.p.a.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Przedmiotowa sprawa ma charakter incydentalny i nie stanowi odzwierciedlenia standardowej praktyki organu. Brak oznaczenia daty wpływu wynikał z nieprawidłowej oceny sprawy przez pracownika – dotyczył sprawy, w której pracownik – traktując błędnie złożony wniosek o świadczenie rodzicielskie, jako złożony jeszcze w miesiącu lipcu wniosek o świadczenie pielęgnacyjne – uznał, że nie zachodzi konieczność przyjmowania nowego, odrębnego wniosku o świadczenie pielęgnacyjne. W konsekwencji pracownik nie opatrzył dokumentów nową datą wpływu, przyjmując jako wiążącą datę wadliwego wniosku. Przyczyna nieprawidłowości; nieprawidłowa ocena sprawy”.

(dowód: akta kontroli str.217-218)

7. W sprawie nr 6 (A.P.) w dniu 31.07.2024 r. Strona złożyła elektronicznie wniosek o przyznanie świadczenia rodzicielskiego. Pismem z dnia 2.08.2024 r. wnioskodawczyni wycofała złożony wniosek. Organ do dnia kontroli nie wydał decyzji o umorzeniu postępowania administracyjnego.

Załatwienie sprawy winno nastąpić w formie pisemnej lub w formie dokumentu elektronicznego³² w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne³³ doręczanego środkami komunikacji elektronicznej poprzez wydanie decyzji administracyjnej (chyba że przepisy kodeksu stanowią inaczej).

„Za stanowiskiem wyrażonym w uchwale Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 maja 2012 r., sygn. akt II GPS 1/12, że w orzecznictwie sądowo-administracyjnym oraz w literaturze przyjmuje się, że w przypadkach, gdy ustawodawca upoważnił organ administracji do rozstrzygnięcia indywidualnej sprawy jednostki, natomiast nie wskazał wyrażnie formy prawnej działania organu, należy kierować się tzw. domniemanie rozstrzygnięcia sprawy w formie decyzji administracyjnej. W obecnych uwarunkowaniach ustrojowych funkcjonowania administracji publicznej domniemanie rozstrzygnięcia sprawy w formie decyzji administracyjnej

---

²⁹ art. 61 § 3 k.p.a.

³⁰ Prawo do świadczeń rodzinnych ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca okresu zasiłkowego.

³¹ W przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenia przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

³² Art. 14 § 1 k.p.a.

³³ (Dz.U. z 2015 r., poz. 1703),

jest konsekwencją "prawa do procesu administracyjnego", wynikającego z konstytucyjnej zasady demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji)³⁴.

W opisanej nieprawidłowości Organ był zobowiązany do wydania decyzji o umorzeniu postępowania z uwagi na jego bezprzedmiotowość³⁵.

„Organ umarza postępowanie prowadzone na żądanie strony, gdy ona nie przejawia woli jego kontynuowania i nie ucierpi interes innych stron ani interes społeczny”³⁶.

Takie działanie Organu stoi w sprzeczności z art. 9 k.p.a.³⁷ w zw. z art. 104 k.p.a.³⁸ w zw. z art. 105 k.p.a.³⁹.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wyjaśniam, że strona - składając wniosek za pośrednictwem systemu Empatia - omyłkowo złożyła wniosek o świadczenie rodzicielskie zamiast o świadczenie pielęgnacyjne. Po zauważeniu pomyłki strona osobiście zgłosiła się do organu celem wycofania wniosku. Pracownik oznaczył wniosek w systemie jako <złożony-wadliwie wypełniony>, nie dokonując jednak formalnego umorzenia postępowania administracyjnego. Jednocześnie pracownik przyjął od strony wniosek o świadczenie pielęgnacyjne, uznając termin złożenia uprzedniego, wadliwego wniosku jako termin złożenia wniosku o świadczenie pielęgnacyjne. Wyjaśniam, że opisane uchybienie wynikało z nieprawidłowej oceny sytuacji przez pracownika, który kierował się potrzebą usprawnienia przebiegu sprawy i uniknięcia dodatkowych czynności po stronie wnioskodawcy. Niemniej jednak, w świetle obowiązujących procedur, pracownik powinien był zastosować formalny tryb umorzenia postępowania”.

(dowód: akta kontroli str. 219-221, 229-230, 243-248)

8. W sprawie nr 6 (A.P.) Strona w dniu 2.08.2024 r. złożyła oświadczenie pod odpowiedzialnością karną, w którym poinformowała organ, że omyłkowo w dniu 31.07.2024 r. złożyła wniosek o świadczenie rodzicielskie zamiast o świadczenie pielęgnacyjne. W oświadczeniu z dnia 2.08.2024 r. zarejestrowanym pod numerem 4648 w książce korespondencji przychodzącej GOPS Długołęka, Strona poprosiła o przyjęcie wniosku o świadczenie pielęgnacyjne. Strona w oświadczeniu wskazała, że stosowny wniosek dołącza do oświadczenia. Do wniosku zostało dołączone orzeczenie o niepełnosprawności dziecka z dnia 30.11.2021 r. nr PZON.610.74053.2021. Organ rozpatrując wniosek decyzją nr GOPS.4333.40.2024 z dnia 9.08.2024 r. przyznał prawo do świadczenia pielęgnacyjnego w kwocie 2 988,00 zł miesięcznie na okres od 1.07.2024 r. do 30.09.2024 r., zamiast od 1.08.2024 r. do 30.09.2024 r. Organ błędnie

---

³⁴ Uchwała Składu Siedmiu Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 maja 2012 r. II GPS 1/12

³⁵ Art. 105 k.p.a.

³⁶ Wyrok NSA z 29.10.2024 r. IIOSK 1902/24

³⁷ Organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu nieznajomości prawa, i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek.

³⁸ § 1. Organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji, chyba że przepisy kodeksu stanowią inaczej. § 2. Decyzje rozstrzygają sprawę co do jej istoty w całości lub w części albo w inny sposób kończą sprawę w danej instancji.

³⁹ § 1 Gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe w całości albo w części, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania odpowiednio w całości albo w części. § 2 Organ administracji publicznej może umorzyć postępowanie, jeżeli wystąpi o to strona, na której żądanie postępowanie zostało wszczęte, a nie sprzeciwiają się temu inne strony oraz gdy nie jest to sprzeczne z interesem społecznym

ustalił datę wpływu wniosku, a tym samym błędnie ustalił początek okresu przysługiwania świadczenia pielęgnacyjnego, wskutek czego Stronie błędnie wypłacono kwotę 2 988,00 zł, co potwierdza lista wypłat nr GOPS.4612.116.2024 z dnia 26.08.2024 r. Kwota 2 988,00zł została wydatkowana niezgodnie z przeznaczeniem

Takie działanie jest niezgodne z art. 24 ust. 2⁴⁰ w zw. z. art. 24 ust. 3⁴¹ ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wyjaśniam, że strona w dniu 2.08.2024 r. złożyła wniosek o świadczenie pielęgnacyjne. Pracownik, dokonując analizy sprawy, potraktował termin złożenia wcześniejszego, błędnie złożonego wniosku o świadczenie rodzicielskie, jako termin złożenia wniosku o świadczenie pielęgnacyjne. Wniosek o świadczenie rodzicielskie został oznaczony w systemie jako <złożony – wadliwie wypełniony> . W konsekwencji pracownik przyjął jako datę, od której przysługuje świadczenie, dzień 1.07.2024 r. Tymczasem dniem, od którego przysługiwało świadczenie był dzień 1.08.2024 r., to jest data faktycznego wpływu prawidłowego wniosku o świadczenie pielęgnacyjne. Działanie to było rezultatem nieprawidłowej oceny sytuacji przez pracownika, który – mając na względzie ciągłość sprawy – uznał błędny wniosek za podstawę do zachowania terminu świadczeniowego. Organ posiada pełną wiedzę w zakresie prawidłowego ustalania terminów, od jakich przysługują świadczenia. Przedmiotowa sytuacja miała charakter incydentalny i wynikał z jednostkowej, błędnej interpretacji pracownika, a nie z właściwej praktyki”.

(dowód: akta kontroli str. 223-242, 255-268)

9. W sprawie nr 17 (I.S.) dotyczącej przyznania prawa do zasiłku pielęgnacyjnego na niepełnoletnią osobę uprawnioną, Organ błędnie oznaczył stronę postępowania w osobie przedstawiciela ustawowego osoby niepełnosprawnej, zamiast osobę niepełnosprawną reprezentowaną przez przedstawiciela ustawowego.

Tym samym naruszony jest tu art. 107 § 1 pkt 3 k.p.a.⁴² oraz art. 16 ust. 2 pkt 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych⁴³.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wyjaśniam, że błędne oznaczenie strony postępowania dotyczącego zasiłku pielęgnacyjnego wynikało z niezamierzonego niedopatrzenia pracownika prowadzącego postępowanie. Organ posiada pełną wiedzę w zakresie prawidłowego oznaczania strony w postępowaniach dotyczących świadczeń rodzinnych oraz stosuje obowiązujące przepisy w tym zakresie. Błędne oznaczenie strony nie wynikało z braku znajomości prawa, lecz z jednostkowego przeoczenia na etapie opracowywania dokumentacji”.

(dowód: akta kontroli str.117-118)

---

⁴⁰ Prawo do świadczeń rodzinnych ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca okresu zasiłkowego.

⁴¹ W przypadku ustalania prawa do świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności osoby, prawo do świadczeń rodzinnych ustala się na okres zasiłkowy, chyba, że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. W tym przypadku prawo do świadczeń rodzinnych ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia, nie dłużej jednak niż do końca okresu zasiłkowego.

⁴² Decyzja zawiera (...) oznaczenie strony lub stron: (...)

⁴³ Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:1) niepełnosprawnemu dziecku; 2) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności; 3) osobie, która ukończyła 75 lat.

10. W sprawie nr 25 (A.P.) w postępowaniu do decyzji znak GOPS.430.82.2025 z dnia 19.11.2025 r. ustalono prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkiem z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego bez informacji potwierdzającej zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych osoby przebywającej na urlopie wychowawczym. Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 23 b ust. 1 pkt 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych⁴⁴.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wyjaśniam, że organ przed wydaniem decyzji przyznających zasiłki rodzinne wraz z dodatkami dokonuje weryfikacji w systemie Empatia w zakresie zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego w podziale na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i wypadkowe. W kontrolowanym okresie odnotowano jednak pojedyncze sprawy w których nie dokonano pełnej weryfikacji w systemie Empatia. Nieprawidłowość ta wynikała z niezamierzonego niedopatrzenia pracownika prowadzącego postępowanie, a nie z odstąpienia od obowiązujących procedur czy braku wiedzy w zakresie wymaganych czynności”.

(dowód: akta kontroli str.287-288)

11. W sprawie nr 22 (S.L.) organ wydał decyzję znak GOPS.432.51.2025 z dnia 14.05.2025 r. z naruszeniem terminów, o których mowa w art. 35 k.p.a. Wniosek został złożony przez Stronę w dniu 1.04.2025 r., natomiast decyzja ustalająca prawo do zasiłku pielęgnacyjnego została wydana w dniu 14.05.2025 r., czyli po ponad miesiącu od złożenia wniosku. Ponadto organ wezwał Stronę o dokument, w którego posiadaniu był, gdyż ma dostęp do systemu Emp@tia. Tak prowadzone postępowanie naruszyło art. 35 k.p.a.⁴⁵ oraz art. 220⁴⁶ k.p.a.

Należy zauważyć, iż zgodnie z art. 23b pkt 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, oraz drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, odpowiednio: informacji o legitymowaniu się odpowiednim orzeczeniem wydanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2025 r. poz. 913), obejmującej następujące dane: a) datę i rodzaj wydanego orzeczenia,

---

⁴⁴ organ właściwy ustalający prawo do świadczeń rodzinnych, w tym do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego jest obowiązany do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, informacji niezbędnych dla ustalenia powyższych uprawnień, a w tym przypadku informacji o zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych, osoby przebywającej na urlopie wychowawczym, w podziale na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe.

⁴⁵ Organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki (§ 1), a załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (...) – § 3.

⁴⁶ Organ administracji publicznej nie może żądać zaświadczenia ani oświadczenia na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego, jeżeli: 1) znane są one organowi z urzędu, 2) możliwe są do ustalenia przez organ na podstawie: a) posiadanych przez niego ewidencji, rejestrów lub innych danych, b) rejestrów publicznych posiadanych przez inne podmioty publiczne, do których organ ma dostęp w drodze elektronicznej na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, c) wymiany informacji z innym podmiotem publicznym na zasadach określonych w przepisach o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, d) przedstawionych przez zainteresowanego do wglądu dokumentów urzędowych (dowodu osobistego, dowodów rejestracyjnych i innych)

b) wskazania, o których mowa w art. 6b ust. 3 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, c) datę powstania niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, d) datę złożenia wniosku o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności albo o stopniu niepełnosprawności, e) okres, na jaki zostało wydane orzeczenie, więc z urzędu powinien uzyskać informacje niezbędne do ustalenia prawa do zasiłku pielęgnacyjnego.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wyjaśniam, że w niniejszej sprawie do wniosku została załączona dokumentacja orzecznicza, jednak oryginał orzeczenia przedłożony przez stronę był niekompletny, co utrudniało jednoznaczną ocenę przesłanek niezbędnych do ustalenia prawa do zasiłku pielęgnacyjnego. W konsekwencji pracownik wezwał stronę do przedłożenia pełnego orzeczenia o niepełnosprawności, aby uzupełnić materiał dowodowy. W wyniku podjęcia czynności wyjaśniających, w tym wezwania strony i oczekiwania na ponowne dostarczenie dokumentu, doszło do wydłużenia czasu rozpoznania wniosku. Opóźnienie to miało charakter incydentalny i wynikało z niewłaściwej oceny sytuacji przez pracownika. Organ ma pełną wiedzę co do obowiązku korzystania z systemu EKSMoON”.

(dowód: akta kontroli str.269-286)

12. W sprawie nr 18 (S.J.) Organ otrzymał do realizacji w dniu 8.05.2025 r. z MGOPS w Obornikach Śląskich decyzję przyznającą Pani S.J. zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego na okres zasiłkowy 2024/2025. Należy zauważyć, iż dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego na dziecko A.W. był przyznany na okres od 1.11.2024 r. do 30.04.2025 r. Pomimo tak skonstruowanej decyzji Organ wypłacał dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego w okresie od 1.05.2025 r. do 31.10.2025 r. bez wniosku strony o ww. świadczenie oraz bez decyzji przyznającej ww. dodatek. W związku z powyższym kwota wypłacona od 1 maja 2025 r. do 31 października 2025 r. w wysokości 540,00 zł została wydatkowana niezgodnie z przeznaczeniem.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art.23 ust. 1⁴⁷ ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz art. 104 k.p.a.⁴⁸.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W dniu 8.05.2025 r. do Organu wpłynęły akta dotyczące świadczeń rodzinnych z MGOPS w Obornikach Śląskich celem dalszej realizacji świadczeń. Na podstawie przekazanej dokumentacji oraz danych pozyskanych z systemu Emp@tia (EKSMoON), wprowadzono do systemu zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do dnia 31.10.2025 r. (...) Pracownik prawidłowo wykonał czynność w programie informatycznym jednak przeoczył wydanie decyzji zmieniającej

---

⁴⁷ Ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz ich wypłata następują odpowiednio na wniosek małżonków, jednego z małżonków, rodziców, jednego z rodziców, opiekuna faktycznego dziecka, opiekuna prawnego dziecka, rodziny zastępczej, osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektora regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektora interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego osoby uczącej się, pełnoletniej osoby niepełnosprawnej lub innej osoby upoważnionej do reprezentowania dziecka lub pełnoletniej osoby niepełnosprawnej, a także osób, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny.

⁴⁸ Organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji, chyba że przepisy kodeksu stanowią inaczej

w części dotyczącej dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu rehabilitacji. W wyniku niedopatrzenia został wprowadzony dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacyjnego dziecka niepełnosprawnego na podstawie pozyskanych danych z systemu świadczących o orzeczeniu o niepełnosprawności dziecka, które jest ważne do dnia 31.10.2025 r. i wypłacił dodatek”.

(dowód: akta kontroli str.127-128, 141-190, 199-208)

13. W sprawie nr 23 (Z.W.) Organ ustalając dochód rodziny Pani Z.W. błędnie ustalił dochody Pana A.G. za rok bazowy 2023. Z wyliczeń dokonanych przez Organ wynika, iż dochód ww. osoby po odliczeniu składników wskazanych w art. 3 pkt 1 lit a ustawy o świadczeniach rodzinnych wyniósł 26825,58 zł, natomiast prawidłowo wyliczony dochód wynosi 29804,04 zł. Organ mając na uwadze ww. artykuł ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz art. 6 k.p.a.⁴⁹ oraz art. 7 k.p.a.⁵⁰ powinien dokonać staranności przy ustalaniu dochodów, mający wpływ na ustalenie spełniania przesłanki dochodowej zawartej w art. 5 ust. 1 i 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych⁵¹.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wyjaśniam, że w toku prowadzonego postępowania pracownik ustalając dochód rodziny zweryfikowała w systemie teleinformatycznym Emp@tia dane z wniosku w tym : dochód z roku bazowego 2023, składki na ubezpieczenie społeczne, podatek oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne. Pozyskane w ten sposób dane zostały przeniesione automatycznie do systemu obsługującego świadczenia rodzinne. Pracownik winien był odznaczyć niektóre elementy pobranych danych jednak poprzez przeoczenie nie uczynił tego. W wyniku powyższych czynności do składników pomniejszających ww. dochód zaliczono dwie kwoty składek zdrowotnych co nieznacznie pomniejszyło cały dochód rodziny. Ponowna weryfikacja dochodu i właściwe przeliczenie nie pozbawia strony prawa do świadczeń, a dokument zawierający właściwe przeliczenie dochodu został przez Organ dołączony do akt sprawy”.

(dowód: akta kontroli str. 375-382)

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. brak weryfikacji w systemie Empatia dochodów wszystkich członków rodziny wnioskodawcy,
2. rozpoczęcie realizacji wypłat świadczeń rodzinnych z decyzji przed odebraniem jej przez Stronę,
3. realizacja wypłaty świadczeń rodzinnych niezgodnie z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych,
4. niedoręczenie decyzji Stronie,
5. brak zapewnienia Stronie czynnego udziału w postępowaniu przed wydaniem decyzji odmownej dot. świadczenia rodzicielskiego,
6. brak oznaczenia datą wpływu złożonego wniosku o świadczenie pielęgnacyjne,
7. brak umorzenia postępowania w przedmiocie wniosku wycofanego przez Stronę,

⁴⁹ Organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa.

⁵⁰ W toku postępowania organy administracji publicznej stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli.

⁵¹ Zasiłek rodzinny przysługuje osobom, o których mowa w art. 4 ust. 2, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674 zł. W przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764,00 zł

8. błędny okres przyznania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego,
9. błędne oznaczenie strony postępowania w sytuacji ustalania prawa do zasiłku pielęgnacyjnego na niepełnoletnią osobę uprawnioną,
10. brak weryfikacji w systemie Emp@tia zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych w podziale na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe osób ubiegających się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
11. wydanie decyzji przyznającej zasiłek pielęgnacyjny z naruszeniem art. 35 k.p.a.,
12. wypłata dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego bez wniosku strony o to świadczenie i bez decyzji,
13. nieprawidłowe wyliczenie dochodów rodziny przy ustalaniu prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami.

Działalność GOPS w Długołęce w obszarze realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń rodzinnych oraz terminowość przyznawania świadczeń oceniono **negatywnie**.

C) Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń rodzinnych. Terminowość przyznawania świadczeń dla obywateli Ukrainy przybywających do Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa.

Wypłata świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa⁵² oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych. Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

W okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długołęce realizował świadczenia rodzinne dla 14 rodzin na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

W okresie od 1.01.2024 r. do 3.12.2025 r. Ośrodek wydał 39 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym 1 decyzję odmowną. Od treści wydanych decyzji nie złożono odwołań do organu II instancji.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz świadczenia rodzicielskiego o następujących numerach:

1.N.Z. - GOPS.430.33.2025 z dnia 19.03.2025 r.

2.Y.P. – GOPS.4354.28.2025 z dnia 30.10.2025 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na złożonym wniosku widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosku dołączone

---

⁵² (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz.337 ze zm.)

były dokumenty potwierdzające dane osoby ubiegającej się o świadczenie rodzinne oraz dane członków jej rodziny. Ponadto dokumentacja zawierała zaświadczenie o nadaniu nr Pesel dla obywatela Ukrainy i datę przekroczenia granicy.

GOPS w Długołęce samodzielnie uzyskiwał/weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne, Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone były terminowo.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. Organ ustalając prawo do świadczeń rodzinnych uzależnionych od dochodu dla osób ze statusem UKR, nie zweryfikował dochodów wszystkich członków rodziny wnioskodawcy, do czego jest zobligowany na mocy art. 23b ust. 1 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Zgodnie ustawą o świadczeniach rodzinnych zasiłek rodzinny na dziecko przysługuje jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł⁵³. Natomiast w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764,00 zł⁵⁴. Definicja dochodu rodziny oraz dochodu członka rodziny zawarta jest natomiast w art. 3 pkt 2⁵⁵ oraz pkt 2a⁵⁶ ww. ustawy.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wyjaśniam, że w okresie kontrolowanym wystąpiły sprawy z 2024 r., w których pominięto procedurę weryfikacji dochodów niepełnoletnich członków rodziny. W przypadku pełnoletnich członków rodziny, organ za każdym razem przed wydaniem decyzji weryfikował ich dochody w systemie Empatia. W 2025 r. organ podjął starania mające na celu usprawnienie czynności weryfikacji dochodów wszystkich członków rodziny poprzez wprowadzenie w programie informatycznym funkcji zbiorczego pobierania danych. Rozwiązanie to pozwala na pełną weryfikację wszystkich członków rodziny, bez względu na wiek czy aktywność zawodową. Przyczyna nieprawidłowości: pominięcie przez pracownika czynności proceduralnej”.

(dowód: akta kontroli str.209-210)

---

⁵³ Patrz przypis 13

⁵⁴ Patrz przypis 14

⁵⁵ Patrz przypis 15

⁵⁶ Patrz przypis 16

2. W sprawie nr 1 (N.Z.) organ rozpoczął realizację decyzji przyznającej świadczenie przed odebraniem decyzji przez Stronę. Decyzja z dnia 19.03.2025 r. została doręczona w dniu 1.04.2025 r. a wypłatę świadczeń Organ rozpoczął w dniu 31.03.2025 r. Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 110 § 1 k.p.a.⁵⁷.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wyjaśniam, że w niniejszej sprawie, organ dokonał telefonicznego zawiadomienia wnioskodawcy o wydanym rozstrzygnięciu postępowania (długi czas oczekiwania na zwrotne potwierdzenie odbioru ZPO). Ponadto w tej sprawie organ posiadał wiedzę o ciężkiej sytuacji klienta, stąd uznał za zasadne przyspieszenie realizacji zadania, w tym wypłatę świadczenia”.

(dowód: akta kontroli str.211-212)

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. brak weryfikacji dochodów wszystkich członków rodziny wnioskodawcy ze statusem UKR,
2. rozpoczęcie realizacji wypłat dla osoby ze statusem UKR z decyzji przed odebraniem jej przez Stronę.

Działalność GOPS w Długołęce w obszarze realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń rodzinnych oraz terminowości przyznawania świadczeń dla obywateli Ukrainy przybywających do Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa, oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

D) Postępowanie dotyczące ustalenia niezbędnych danych/dokumentów, które należy przekazać wojewodzie wraz z wnioskiem o świadczenia rodzinne, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długołęce, w okresie objętym kontrolą przekazał Wojewodzie Dolnośląskiemu 4 wnioski wraz z dokumentacją, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Kontroli podano dokumentację następującej sprawy:

1. W.P.

W skontrolowanej sprawie Strona informowała w drodze oświadczenia o podjęciu pracy przez członka rodziny za granicą. W aktach sprawy były dokumenty potwierdzające kraj przebywania/aktywności członka rodziny podlegający koordynacji oraz dane umożliwiające lokalizację członka rodziny za granicą, takie jak adres i charakter pobytu. Podano również daty pobytu członka rodziny poza granicami Polski. Nie wskazywano innego kraju niż podlegający koordynacji.

W uprzednio złożonym wniosku podano skład rodziny i dane umożliwiające identyfikację i weryfikację osób, tj. nr PESEL. Złożone oświadczenie wraz z kopią umowy i złożonymi wnioskami oraz załączonymi do niego dokumentami, w tym weryfikacjami w systemie MF, ZUS

---

⁵⁷ Patrz przypis 17.

i Pesel przekazane zostały do Wojewody Dolnośląskiego z zachowaniem terminów o których mowa w art. 35 k.p.a.⁵⁸.

W skontrolowanej sprawie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Działalność GOPS w Długołęce w obszarze postępowania dotyczącego ustalenia niezbędnych danych/dokumentów, które należy przekazać wojewodzie wraz z wnioskiem o świadczenia rodzinne, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz terminowość przekazania ww. wniosku oceniono **pozytywnie**.

E) Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Terminowość przyznawania świadczeń.

Wyplata świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Z uzyskanych informacji wynika, że w okresie od 1.01.2024 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długołęce przyznał pomoc z funduszu alimentacyjnego 37 osobom uprawnionym. Wsparciem w tej formie objęto 43 rodziny.

(dowód: akta kontroli str.69-72)

W okresie objętym kontrolą, tj. od 1.01.2024 r. do 3.12.2025 r. wypłacono 964 świadczenia na łączną kwotę 517 176,80 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 784 świadczenia,
- w wieku 18 – 24 lat – 171 świadczeń,
- 25 lat i więcej – 9 świadczeń.

(dowód: akta kontroli str.69-72)

W powyższym okresie Ośrodek wydał 125 decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym 9 decyzji odmownych. Odwołania do organu II instancji wniosło 5 wnioskodawców. Samorządowe Kolegium Odwoławcze wydało 4 decyzje, z tego w 1 sprawie utrzymano w mocy zaskarżoną decyzję, w 1 sprawie uchylono decyzje organu właściwego i rozstrzygnięto sprawę, w 1 sprawie uchylono decyzje organu właściwego i przekazano sprawę do ponownego rozpatrzenia, w 1 sprawie uchylono zaskarżoną decyzję w całości i umorzono postępowanie organu właściwego.

(dowód: akta kontroli str.69-72)

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie 6 świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prawo do świadczeń rozstrzygnięte zostało 6 decyzjami administracyjnymi dla 5 wnioskodawców.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji:

1.M.F. – GOPS.440.16.2025 z dnia 22.01.2025 r.

2.J.H. – GOPS.440.50.2024 z dnia 19.03.2024 r.

3.M.K. – GOPS.440.104.2024 z dnia 9.12.2024 r. ze zm.

4.J.Z. – GOPS.440.20.2025 z dnia 13.02.2025 r.

5.D.J. – GOPS.440.77.2024 z dnia 1.10.2024 r. ze zm.

GOPS.440.88.2024 z dnia 17.10.2024 r. ze zm.

---

⁵⁸ Patrz przypis 45

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz kompletem dokumentów. Na składanych w Ośrodku wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski wypełnione były w sposób prawidłowy i zawierały niezbędne dokumenty, w tym poświadczające wysokość dochodu rodziny, stwierdzające wiek osoby uprawnionej, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji, orzeczenia sądu zasądzającego alimenty, odpisy podlegających wykonaniu orzeczeń sądu zasądzających alimenty na rzecz osób w rodzinie, odpisy protokołów zawierających treść ugody sądowej. Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500,00 zł. (Zgodnie z brzmieniem ustawy obowiązującej w dniu wydania decyzji przyznającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego). Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń prowadzone było terminowo. Prawo do świadczeń ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Wpłata świadczeń następowała zgodnie z art. 20 ust. 4-7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁵⁹.

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39⁶⁰ i art. 46⁶¹ k.p.a. Decyzjom z mocy prawa nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. Ustalając prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, organ nie weryfikuje dochodów wszystkich członków rodziny wnioskodawcy, do czego jest zobligowany na mocy art. 15 a ust. 1 pkt 1⁶² ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

---

⁵⁹ W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 31 sierpnia, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc październik następuje do dnia 31 października. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 września do dnia 30 września danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 30 listopada tego roku. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 października do dnia 31 października danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 31 grudnia tego roku. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 listopada do dnia 30 listopada danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 31 stycznia następnego roku.

⁶⁰ Patrz przypis 20

⁶¹ Patrz przypis 21.

⁶² Organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych (...), odpowiednio: informacji o dochodzie podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, każdego członka

Zgodnie z ww. ustawą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1 209,00 zł, zwaloryzowanej zgodnie z ust. 2c-2f⁶³.

Definicja dochodu rodziny oraz dochodu członka rodziny zawarta jest natomiast w art. 2 pkt 5⁶⁴ oraz art. 2 pkt 5a⁶⁵ ww. ustawy.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wyjaśniam, że w okresie kontrolnym wystąpiły sprawy z 2024 r., w których pominięto procedurę weryfikacji dochodów niepełnoletnich członków rodziny. W przypadku pełnoletnich członków rodziny, organ za każdym razem przed wydaniem decyzji weryfikował ich dochody w systemie Empatia. W 2025 r. organ podjął starania mające na celu usprawnienie czynności weryfikacji dochodów wszystkich członków rodziny poprzez wprowadzenie w programie informatycznym funkcji zbiorczego pobierania danych. Rozwiązanie to pozwala na pełną weryfikację wszystkich członków rodziny, bez względu na wiek czy aktywność zawodową”.

(dowód: akta kontroli str.371-372)

2. W sprawach nr 2 (J.H.) (decyzja znak GOPS.440.50.2024 z dnia 19.03.2024 r.), nr 4 (J.Z.) (decyzja znak GOPS.440.20.2025 z dnia 13.02.2025 r.) oraz nr 5 (D.J.) (decyzja znak GOPS.440.77.2024 r. z dnia 1.10.2024 r. ze zm. oraz decyzja nr GOPS.440.88.2024 z dnia 17.10.2024 r. ze zm.) dotyczących ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na niepełnoletnią osobę uprawnioną błędnie oznaczono stronę postępowania w osobie przedstawiciela ustawowego, zamiast osoby uprawnionej reprezentowanej przez przedstawiciela ustawowego.

Naruszony tym samym został przepis art. 107 § 1 pkt 3 k.p.a.⁶⁶ oraz art. 9 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁶⁷. W przypadku gdy decyzja jest skierowana do osoby niebędącej stroną postępowania, Organ naraża się na zarzut nieważności decyzji⁶⁸.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

Wyjaśniam, że błędne oznaczenie strony postępowania dotyczącego świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynikało z niezamierzonego niedopatrzenia pracownika prowadzącego postępowanie. Organ posiada pełną wiedzę w zakresie prawidłowego oznaczania strony w postępowaniach dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz stosuje obowiązujące przepisy w tym zakresie. Błędne oznaczenie strony nie wynikało z braku znajomości prawa, lecz z jednostkowego przeoczenia na etapie opracowywania dokumentacji”.

(dowód: akta kontroli str.191-196)

---

rodziny, udzielanych przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego, zawierających dane o wysokości: a) dochodu, b) składek na ubezpieczenia społeczne odliczonych od dochodu, c) należnego podatku.

⁶³ art. 9 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

⁶⁴ Dochodzie rodziny - oznacza to dochód rodziny, o którym mowa w przepisach o świadczeniach rodzinnych

⁶⁵ Dochodzie członka rodziny - oznacza to przeciętny miesięczny dochód członka rodziny osiągnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy, z zastrzeżeniem art. 9 ust. 3-4b

⁶⁶ Patrz przypis 42

⁶⁷ Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo

⁶⁸ Art. 156 § 1 pkt 4 k.p.a.

3. W sprawach nr 5 (D.J.) organ dysponując oświadczeniem Strony, iż w okresie pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego otrzymywała ona alimenty bezpośrednio od dłużnika alimentacyjnego, nie podjął działań zmierzających do ustalenia i dochodzenia świadczeń nienależnie pobranych. Zakres nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego reguluje art. 2 pkt 7⁶⁹ ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Tak prowadzone postępowanie narusza art. 7 k.p.a.⁷⁰.

Ponadto brak podjęcia działań zmierzających do ustalenia i odzyskania nienależnie pobranych świadczeń może rodzić odpowiedzialność kierownika jednostki za naruszenie dyscypliny finansów publicznych w związku z art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszeniu dyscypliny finansów publicznych⁷¹.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wyjaśniam, że niepodjęcie działań we właściwym terminie wynikała z tymczasowych zmian organizacyjno-technicznych w dziale świadczeń, które miały miejsce w kontrolowanym okresie (m.in. zmiana siedziby GOPS, zmiana programu informatycznego obsługującego fundusz alimentacyjny, konieczność szczegółowego przygotowania i weryfikacji danych w nowym systemie na potrzeby sprawozdania kwartalnego, jednoczesna realizacja bieżących spraw) Wskazane czynniki spowodowały znaczne obciążenie pracownika odpowiedzialnego za realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W efekcie nie podjął on czynności dotyczących ustalenia świadczeń nienależnie pobranych. Organ ma pełną wiedzę i świadomość obowiązku niezwłocznego podejmowania działań w zakresie świadczeń nienależnie pobranych z funduszu alimentacyjnego. Przedmiotowa sytuacja miała charakter jednostkowy, a w pozostałych sprawach organ każdorazowo podejmuje właściwe czynności zgodnie z obowiązującymi przepisami ”.

(dowód: akta kontroli str.289-370)

4. W sprawach nr 2 (J.H.) Organ po uchyleniu decyzji przyznającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego w związku z przekroczeniem kryterium dochodowego uprawniającego do pobierania ww. świadczeń, nie poinformował o tym fakcie komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne w tej sprawie

Tak prowadzone postępowanie narusza art. 3 ust.7 ustawy⁷² o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Dłużnik alimentacyjny jest obowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie

---

⁶⁹ nienależnie pobranym świadczeniu - oznacza to świadczenia z funduszu alimentacyjnego: a) wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie albo wstrzymanie wypłaty świadczenia w całości lub w części, b) przyznane lub wypłacone w przypadku świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą te świadczenia, c) wypłacone bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa, jeżeli stwierdzono nieważność decyzji przyznającej świadczenie albo w wyniku wznowienia postępowania uchylono decyzję przyznającą świadczenie i odmówiono prawa do świadczenia, d) wypłacone, w przypadku gdy osoba uprawniona w okresie ich pobierania otrzymała, niezgodnie z kolejnością określoną w art. 28, zaległe lub bieżące alimenty, do wysokości otrzymanych w tym okresie alimentów, e) (uchylona) f) wypłacone osobie innej niż osoba, która została wskazana w decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego, z przyczyn niezależnych od organu, który wydał tę decyzję, g) wypłacone w związku z zastosowaniem przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu - po ustaleniu, że wystąpiły okoliczności, o których mowa w art. 9 ust. 4b;

⁷⁰ Patrz przypis 50

⁷¹ (t. j. Dz. U. z 2025 r. , poz. 1484) Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest: 1) nieustalenie należności Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innej jednostki sektora finansów publicznych albo ustalenie takiej należności w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia

⁷² Organ właściwy dłużnika oraz organ właściwy wierzyciela przekazują organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne wszelkie posiadane informacje istotne dla skuteczności egzekucji

uprawnionej, łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie ⁷³. Ponadto informacja o uchyleniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego zgodnie z art. 28 ⁷⁴ ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, determinuje kolejność przekazywania wyegzekwowanych przez komornika sądowego świadczeń alimentacyjnych.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wyjaśniam, że nieprzekazanie decyzji nastąpiło w wyniku przeoczenia przez pracownika prowadzącego postępowanie. Po ujawnieniu braku zawiadomienia, organ niezwłocznie wykonał wymaganą czynność w dniu 4.12.2025 r., przekazując komornikowi sądowemu informację o treści wydanej decyzji i jej wpływie na świadczenia z funduszu alimentacyjnego ”.

(dowód: akta kontroli str.87-88)

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. brak weryfikacji w systemie Empatia dochodów wszystkich członków rodziny wnioskodawcy,
2. błędne oznaczenie strony postępowania w decyzjach przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
3. brak wszczęcia do nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w sytuacji pobierania świadczeń alimentacyjnych z funduszu alimentacyjnego oraz od dłużnika alimentacyjnego.
4. brak poinformowania komornika sądowego o istotnych zmianach mających wpływ na egzekucję.

Działalność GOPS w Długołęce w obszarze postępowania w przedmiocie realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz terminowość przyznawania świadczeń oceniono **negatywnie**.

F) Postępowanie w przedmiocie prowadzonego postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W okresie objętym kontrolą w Gminie Długołęka zarejestrowanych było 70 dłużników alimentacyjnych.

W okresie od 1.01.2024 r. do 3.12.2025 r. Ośrodek w 42 przypadkach skierował do organu właściwego dłużnika wnioski o podjęcie działań, w tym o przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego. Otrzymano 28 wniosków od organu właściwego wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Przeprowadzono 20 wywiadów

---

⁷³ art. 27 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

⁷⁴ W okresie, w którym osoba uprawniona otrzymuje świadczenia z funduszu alimentacyjnego, z kwoty uzyskanej z egzekucji od dłużnika alimentacyjnego organ prowadzący postępowanie egzekucyjne zaspokaja w następującej kolejności: 1) należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy - do ich całkowitego zaspokojenia, 2) należności powstałe z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej - do ich całkowitego zaspokojenia, 3) należności wierzyciela alimentacyjnego - do ich całkowitego zaspokojenia, (...)

alimentacyjnych oraz odebrano 20 oświadczeń majątkowych. Do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny lub poszukujący pracy zobowiązano 2 dłużników. Nie informowano PUP o potrzebie aktywizacji dłużników alimentacyjnych. W żadnej sprawie Organ nie otrzymał od starosty informacji o odmowie dokonania przez dłużnika alimentacyjnego czynności, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy. Ośrodek wystąpił z 5 wnioskami do centralnej ewidencji kierowców z zapytaniem czy dłużnik posiada uprawnienia do kierowania pojazdami. W okresie objętym kontrolą skierowano do starosty 4 wnioski o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego, skierowano 1 wniosek o zwrot zatrzymanego prawa jazdy. Przekazano, w ramach podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych 5 wniosków o ściganie za przestępstwo z art. 209 kodeksu karnego. W powyższym okresie Ośrodek wszczynał 3 postępowania o uznanie dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

W okresie objętym kontrolą organ wydał 2 decyzje o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, nie została wydana żadna decyzja o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Od treści wydanych decyzji żaden z dłużników alimentacyjnych nie wniósł odwołania do II instancji.

Do biur informacji gospodarczej przekazano 13 informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

(dowód: akta kontroli, str.73-76)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długolece zgłasza zaległości dłużników alimentacyjnych do niżej wymienionych biur informacji gospodarczej:

1. ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
2. Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
3. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
4. Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A.

(dowód: akta kontroli, str.79-80)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długolece działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długolece w okresie objętym kontrolą, tj. od 1.01.2024 r. do 3.12.2025 r. działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ponieważ z oświadczeń osób wnioskujących o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji innych niż dłużnik alimentacyjny, wynika najczęściej, że osoby zobowiązane nie żyją lub wnioskodawcy nie posiadają żadnych informacji na ich temat. Ustawodawca nie nakłada obowiązku wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, daje jedynie organowi taką możliwość.”

(dowód: akta kontroli, str.81-82)

W toku czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia dokumentacji w sprawie prowadzonego postępowania wobec następujących dłużników alimentacyjnych:

1. M.F., 2. M.H., 3. P.K., 4. M.L., 5. A.W., 6. M.K.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone jest w przypadku bezskutecznej egzekucji po złożeniu przez wierzyciela do organu właściwego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, a także w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek informuje dłużników o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa. Informował również dłużników o przekazaniu do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy – do ich całkowitego zaspokojenia oraz należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej do ich całkowitego zaspokojenia, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W sytuacji, gdy dłużnik nie zamieszkiwał na terenie Gminy, Ośrodek występował ze stosownym wnioskiem do organu właściwego dłużnika ze względu na miejsce jego zamieszkania z prośbą o podjęcie stosownych działań. Przekazywał również organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa.

W sytuacji, gdy dłużnik mieszkał na terenie Gminy, wzywano stronę celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długoleścu do dnia kontroli nie zamieszczał w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych⁷⁵ w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące, co wynika z art. 8 a ust.1 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁷⁶.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wyjaśniam, że organ od 29 listopada 2023 r. posiada zarejestrowane konto w Krajowym Rejestrze Zadłużonych. W okresie objętym kontrolą organ nie realizował obowiązku ustawowego w zakresie zgłaszania dłużników, ponieważ nie wystąpiły przypadki spełniające przesłanki zgłoszenia dłużników alimentacyjnych do Krajowego Rejestru Zadłużonych”.

(dowód: akta kontroli str.83-84)

---

⁷⁵ (t. j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1909)

⁷⁶ Organ właściwy wierzyciela, który wypłacał świadczenia przyznawane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów zamieszcza w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacje, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1909), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. We wszystkich skontrolowanych sprawach Ośrodek w przypadku powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych w trybie art. 304 § 2 k.p.k.⁷⁷ nie zawiadamiał prokuratury o możliwości popełnienia przez zobowiązanych przestępstwa z art. 209 § 1 k.k.⁷⁸ w zw. z art. 209 § 3 k.k.⁷⁹.

Takie postępowanie narusza art. 209 § 1 k.k. w zw. z art. 209 § 3 k.k. w zw. z art. 304 § 2 k.p.k. Ośrodek działając jako organ właściwy wierzyciela przyznał świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, a tym samym dowiedział się o popełnieniu przestępstwa polegającego na uchylaniu się dłużnika od realizacji obowiązku alimentacyjnego. Kodeks karny przewiduje zarówno społeczny jak i prawny obowiązek zawiadomienia organów ścigania o przestępstwie ściganym z oskarżenia publicznego. Obowiązek społeczny spoczywa na każdej osobie, która posiada wiarygodną informację o przestępstwie ściganym z urzędu.

Prowadząc postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych organ powinien stale monitorować zakres podejmowanych działań oraz ich rezultaty, jak i podejmować czynności, które mogą nakłonić go do współpracy z organem prowadzącym postępowanie mimo np. ustania wypłaty świadczeń. Oczekiwania Najwyższej Izby Kontroli w zakresie poprawy funkcjonowania systemu egzekwowania od dłużników alimentacyjnych ich zobowiązań uzasadniają podejmowanie dodatkowych działań, nie tylko komorników, ale także w odniesieniu do działań wspierających podejmowanych przez ośrodki pomocy społecznej. Dla zapewnienia wzrostu ściągальności alimentów na dzieci konieczne jest stosowanie szczególnych środków w stosunku do osób, które nie podejmują współpracy, przez co środki na zabezpieczenie potrzeb ich własnych dzieci pokrywane są w formie świadczenia z funduszu alimentacyjnego ze środków budżetu państwa.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wyjaśniam, że w kontrolowanym okresie organ nie składał zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa w trybie art. 304 § 2 k.p.k. Przyczyna nieprawidłowości: błędna interpretacja zapisów ustawy”

(dowód: akta kontroli str.109-110)

2. W sprawie nr 1 (M.F.), nr 2 (M.H.), nr 3 (P.K.), nr 4 (M.L.) i nr 6 (M.K.) Organ działania wobec dłużnika alimentacyjnego podejmował z naruszeniem art. 35 k.p.a. Np. w sprawie nr 1 M.F. decyzja przyznająca świadczenia została wydana 22.01.2025 r., a wniosek o podjęcie działań i informacja do dłużnika alimentacyjnego sporządzono dopiero 26.05.2025 r. W sprawie nr 2 M.H. decyzja przyznająca wydana została 19.03.2024 r., a wezwanie na wywiad i informację do dłużnika sporządził dopiero 13.05.2025 r. Ponadto w tej sprawie w dniu 15.07.2025 r. organ wydał decyzję o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za

---

⁷⁷ instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa

⁷⁸ Art. 209 § 1 kto uchyla się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku

⁷⁹ Jeżeli pokrzywdzonemu przyznano odpowiednie świadczenia rodzinne albo świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 1a odbywa się z urzędu.

uchylającego się, która stała się ostateczna 28.08.2024 r. Wniosek do CEPIK oraz wniosek o ściganie z art. 209 k.k. organ sporządził dopiero 21.10.2024 r. W sprawie nr 3 P.K. decyzja przyznająca świadczenia z funduszu alimentacyjnego wydana została w dniu 9.12.2024 r., a wniosek o podjęcie działań i informacje do dłużnika sporządzono dopiero 16.05.2025 r. W sprawie nr 4 (M.L.) decyzja przyznająca świadczenia wydana została 1.10.2024 r., a wniosek o podjęcie działań i informacje do dłużnika alimentacyjnego organ sporządził dopiero 6.03.2025 r. W sprawie nr 6 (M.K.) decyzja przyznająca świadczenia z funduszu alimentacyjnego wydana została 13.02.2025 r., a wniosek o podjęcie działań i informacje do dłużnika alimentacyjnego organ sporządził dopiero 28.05.2025 r. Takie postępowanie narusza art. 35 k.p.a.⁸⁰ w zw. z art. 6 k.p.a.⁸¹.

Organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa, tym samym zobowiązane są przestrzegać terminów załatwiania spraw określonych w art. 35 k.p.a.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„ Wyjaśniam, że naruszenie terminów załatwienia spraw w okresie objętym kontrolą związane były z czasowym oddelegowaniem pracownika realizującego zadania z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów do obsługi nowego zadania – bonu energetycznego. W wyniku nałożenia na organ dodatkowego zadania o krótkotrwałym terminie realizacji wystąpiła konieczność niezwłocznego zaangażowania pracowników świadczeń rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego do prowadzenia postępowań ws. bonu energetycznego. Jednocześnie w 2024 r. w okresie październik – grudzień na stanowisku funduszu alimentacyjnego prowadzone były prace przygotowujące do zmiany programu / systemu dziedzicznego – z Nemezis na TopTeam/. Powyższe okoliczności miały wpływ na możliwość dochowania terminów określonych w art. 35 k.p.a., mimo iż działania były podejmowane w miarę możliwości bez zbędnej zwłoki. W bieżącym okresie świadczeniowym działania wobec dłużników alimentacyjnych są już realizowane niezwłocznie, zgodnie z terminami wskazanymi w k.p.a. oraz ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów”.

(dowód: akta kontroli str.97-98)

Napływ dużej ilości spraw związanych z innymi zadaniami nie może być powodem uznania wyjaśnień w przypadku niewłaściwego realizowania zadań. Nie zwalnia to Ośrodka z terminowej realizacji zadań objętych kontrolą.

3. W skontrolowanych sprawach Organ do wniosków o przyłączenie do egzekucji komorniczej dołączał komornikowi sądowemu ostateczne decyzje przyznające świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów nakazuje, aby do wniosków o przyłączenie do egzekucji komorniczej organ dołączał ostateczną decyzję przyznającą świadczenie⁸². Ostatecznymi są decyzje, od których nie służy odwołanie lub wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy⁸³.

---

⁸⁰ Patrz przypis 37

⁸¹ Zasada praworządności

⁸² art. 27 ust. 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

⁸³ art. 16 § 1 k.p.a.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wyjaśniam, że organ przekazywał decyzję nieostateczną do celów informacyjnych, potwierdzających powstanie wypłaty, co pozwala komornikowi na bieżące szacowanie roszczeń. Przyczyna nieprawidłowości: błędna interpretacja przepisów”.

(dowód: akta kontroli str.107-108)

4. W skontrolowanych sprawach dłużników alimentacyjnych Organ we wnioskach o podjęcie działań kierowanych do organu właściwego wykazywał stan zadłużenia dłużnika z tytułu należności wobec wierzyciela alimentacyjnego.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wyjaśniam, że we wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego kierowanym do organu właściwego dłużnika alimentacyjnego, organ wskazywał także stan zadłużenia dłużnika wobec wierzyciela alimentacyjnego. Wskazanie tej informacji wynikało z dotychczasowej praktyki organu, mającej na celu pełniejsze zobrazowanie sytuacji dłużnika alimentacyjnego. Jednakże organ uznaje, że działanie to wykracza poza zakres przewidziany w art. 27 ust. 7, w związku z czym odstąpi od zamieszczania informacji o wysokości zadłużenia w przyszłych zawiadomieniach kierowanych do dłużników alimentacyjnych. Przyczyna nieprawidłowości: błędna interpretacja zapisów ustawy”.

(dowód: akta kontroli, str.101-106)

5. W skontrolowanych sprawach dłużników alimentacyjnych Organ w zawiadomieniach kierowanych do dłużnika alimentacyjnego o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym wykazywał stan zadłużenia dłużnika z tytułu należności wobec wierzyciela alimentacyjnego.

Organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu nieznajomości prawa i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek ⁸⁴.

Zatem pisma przekazujące informacje o należnościach dłużnika alimentacyjnego winny być sporządzone rzetelnie, aby nie powodowały nieдомówień. Za powyższym przemawia również zasada zaufania do władzy publicznej⁸⁵.

Takie działanie Organu stoi w sprzeczności z art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁸⁶.

Przepis art. 27 ust. 7 pkt 2 zobowiązujący do poinformowania o wysokości zobowiązań wobec wierzyciela został uchylony.

---

⁸⁴ art. 9 k.p.a

⁸⁵ art. 8 k.p.a.

⁸⁶ organ właściwy wierzyciela przekazuje dłużnikowi alimentacyjnemu, o ile adres zamieszkania dłużnika jest znany, oraz organowi właściwemu dłużnika: informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu: a) wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy, b) wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. poz. 732 i 1366) zaliczek alimentacyjnych, c) wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. z 1991 r. poz. 200, z późn. zm.) świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:”,

„Wyjaśniam, że w informacji kierowanej do dłużnika alimentacyjnego, o której mowa w art. 27 ust. 7 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, organ wskazywał także stan zadłużenia dłużnika wobec wierzyciela alimentacyjnego. Wskazanie tej informacji wynikało z dotychczasowej praktyki organu, mającej na celu pełniejsze zobrazowanie sytuacji dłużnikowi alimentacyjnemu. Jednakże organ uznaje, że działanie to wykracza poza zakres przewidziany w art. 27 ust. 7, w związku z czym odstąpi od zamieszczania informacji o wysokości zadłużenia w przyszłych zawiadomieniach kierowanych do dłużników alimentacyjnych. Przyczyna nieprawidłowości: błędna interpretacja zapisów ustawy”.

(dowód: akta kontroli, str.91-96)

6. W skontrolowanych sprawach dotyczących dłużników alimentacyjnych organ nie informuje komorników sądowych o podjętych działaniach i ich efektach.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁸⁷.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wyjaśniam, że organ informuje komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużników alimentacyjnych oraz ich efektach w każdym przypadku, gdy uzyskane informacje mogą mieć wpływ na prowadzone postępowanie egzekucyjne. Po przeprowadzeniu wywiadu alimentacyjnego oraz odebraniu oświadczenia majątkowego organ niezwłocznie przekazuje komornikowi sądowemu informacje dotyczące w szczególności: - zmiany adresu zamieszkania dłużnika, - podjęcia zatrudnienia, zmiany pracodawcy lub uzyskania innych źródeł dochodu, - informacji o posiadanym majątku lub innych danych istotnych dla skuteczności egzekucji. O innych podjętych działaniach niewymienionych powyżej organ nie informuje komornika sądowego”.

(dowód: akta kontroli str.89-90)

Wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie. Z ich treści wynika, że Kierownik Ośrodka powołał się na art. 3 ust. 7⁸⁸ i art. 5⁸⁹ ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Informacje o których mowa w tych art. należy odróżnić od informacji przesyłanych do komornika w trybie art. 6 ustawy o pomocy uprawnionym do alimentów.

7. W sprawie nr 2 (M.H). w decyzji nr GOPS.4430.555.129.2024 z 15.07.2024 r. o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych organ nie pouczył prawidłowo Strony o środkach odwoławczych. W pouczeniu decyzji brak jest informacji o możliwości zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania oraz informacji, że z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

---

⁸⁷ Organ właściwy dłużnika informuje organ właściwy wierzyciela oraz organ prowadzący postępowanie egzekucyjne o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz ich efektach

⁸⁸ Organ właściwy dłużnika oraz organ właściwy wierzyciela przekazują organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne wszelkie posiadane informacje istotne dla skuteczności egzekucji.

⁸⁹ Organ właściwy dłużnika przekazuje organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego

Takie postępowanie organu narusza art. 107 § 1 pkt 7⁹⁰ k.p.a. w zw. art. 127 a k.p.a.⁹¹.

W tym miejscu warto podkreślić, że regulacja prawa do zrzeczenia się prawa do odwołania i wynikające z tego skutki prawne zastosowanie mają do postępowań administracyjnych wszczętych 1.06.2017 r.

Pouczenie o środkach zaskarżenia decyzji określa charakter decyzji, czy jest ona nieostateczna, czy też jest ostateczna i w jakim trybie można dokonać jej weryfikacji. Pouczenie stanowi wyraz realizacji m.in. zasady pogłębiania zaufania⁹² oraz zasady udzielania informacji⁹³ na każdym etapie postępowania, ale jest także obligatoryjnym elementem każdej decyzji. Pouczenie stanowi na gruncie k.p.a. ważny element realizacji zasady czynnego udziału strony w postępowaniu. Zawiera informacje dotyczące trybu zaskarżenia w toku instancji administracyjnych, wniesienia skargi do sądu administracyjnego lub też przeniesienia sprawy na drogę postępowania przed sądem powszechnym.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wyjaśniam, że brak wskazania w/w decyzji administracyjnej pouczenia o możliwości zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania wynika z niedopatrzenia pracownika prowadzącego postępowanie. System informatyczny Nemezis wygenerował nieprawidłowy szablon decyzji, a pracownik nie dopatrzył błędu w postaci braku pouczenia”.

(dowód: akta kontroli str.111-116)

8. W sprawie nr 5 (A.W.) organ po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej nie poinformował dłużnika o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego, o stanie zadłużenia wobec Skarbu Państwa oraz nie wezwał dłużnika do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i złożenia oświadczenia majątkowego. Tym samym naruszono art. 3 ust 5 pkt 2⁹⁴ w zw. z art. 4 ust. 1⁹⁵ oraz art. 27 ust.7⁹⁶ ustawy pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

---

⁹⁰ Decyzja administracyjna zawiera pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania

⁹¹ Przed upływem terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję.

§ 2. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

⁹² Art. 8 k.p.a.

⁹³ Art. 9 k.p.a.

⁹⁴ Organ właściwy wierzyciela występuje z wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego

⁹⁵ Po otrzymaniu wniosku, o którym mowa w art. 3 ust. 5, organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej, odbiera od niego oświadczenie majątkowe oraz informuje dłużnika o przekazaniu do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

⁹⁶ Organ właściwy wierzyciela przekazuje dłużnikowi alimentacyjnemu, o ile adres zamieszkania dłużnika jest znany, oraz organowi właściwemu dłużnika: 1) informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłacanych osobie uprawnionej;

3) informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu: a) wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy, b) wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz.U. poz. 732 i 1366)⁹⁴ zaliczek alimentacyjnych, c) wypłaconych na

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wyjaśniam, że sytuacja była wynikiem przeoczenia pracownika prowadzącego postępowanie. Organ posiada pełną świadomość i wiedzę co do obowiązku niezwłocznego zawiadomienia dłużnika o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej oraz konieczności przeprowadzenia działań przewidzianych ustawą. Powyższe uchybienie dotyczy wyłącznie przedmiotowej sprawy”.

(dowód: akta kontroli str.99-100)

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. niesporządzanie zawiadomień z art. 209 k.k. w zw. z art. 304 k.p.k.,
2. nieterminowanie sporządzanie informacji do dłużnika alimentacyjnego o przyznaniu świadczeń, wniosków o podjęcie działań, wezwań na wywiad alimentacyjny,
3. niedołączanie ostatecznych decyzji przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego do wniosków o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego,
4. nierzetelne sporządzanie wniosków o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych,
5. nierzetelne sporządzanie informacji do dłużników alimentacyjnych,
6. brak informacji do komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużników alimentacyjnych,
7. błędne pouczenie o środkach odwoławczych w decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
8. brak informacji do dłużnika alimentacyjnego o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej i informacji o stanie zadłużenia oraz brak wezwania dłużnika na wywiad alimentacyjny i do złożenia oświadczenia o stanie majątkowym.

Działalność GOPS w Długołęce w przedmiocie prowadzonego postępowania wobec dłużników alimentacyjnych oceniono **negatywnie**.

G) Postępowanie w przedmiocie prawidłowości i terminowości ustalania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł.

Wypłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W okresie od 1.01.2024 r. do 3.12.2025 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długołęce wpłynęło 12 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia. Pomoc przyznano 1 osobie. Ośrodek wydał 12 decyzję administracyjną w sprawie jednorazowego świadczenia. Od treści wydanej decyzji wnioskodawca nie złożył odwołania do organu II instancji

W toku kontroli sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania jednorazowego świadczenia, w tym decyzję administracyjną następującym numerze:

---

podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz.U. z 1991 r. poz. 200, z późn. zm.) świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

1.P.J.- GOPS.4356.3.2025 z dnia 20.08.2025 r.

2.K.W.- GOPS.4356.4.2025 z dnia 7.10.2025 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia jest wniosek o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia wraz z kompletem dokumentów. Na złożonym wniosku widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wniosek zawierały dane dotyczące osoby ubiegającej się o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia oraz dane dziecka, na które ustalane jest prawo do pomocy. Złożony był w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

Do wniosku dołączone były wymagane ustawowo zaświadczenia lekarskie tj.:

- zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego tytuł specjalisty w dziedzinie neonatologii.
- zaświadczenie potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż postępowanie w przedmiocie ustalenia prawa do jednorazowego świadczenia prowadzone było terminowo. Decyzja zawierała datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, w jakim trybie służy od niej odwołanie. Rozstrzygnięcie decyzji wskazywało dane dziecka, na które przyznana jest pomoc oraz kwotę przyznanego świadczenia. Świadczenie przyznano i wypłacono w kwocie 4 000,00 zł jednorazowo. Sposób doręczenia decyzji był zgodny z art. 39⁹⁷ i 46⁹⁸ k.p.a.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 2 (K.W.) w decyzji przyznającej świadczenie nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności, jak również w podstawie prawnej tych decyzji nie powołano art. 32 ust.1 d ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Organ wydał decyzję w dniu 7.10.2025 r., doręczył ją stronie w dniu 8.10.2025 r., a wypłata świadczenia nastąpiła w dniu 9.10.2025 r. Decyzja nie była ostateczna i nie była wykonalna, tym samym naruszono normę prawa określoną w art. 130 § 1 k.p.a.⁹⁹.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wyjaśniam, że wypłata świadczenia przed upływem terminu do wniesienia odwołania została dokonana na podstawie decyzji administracyjnej, której nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności, o którym mowa w art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, nastąpiła w wyniku przeoczenia pracownika prowadzącego sprawę”.

(dowód: akta kontroli str.85-86)

Stwierdzona nieprawidłowość:

1. realizacja wypłaty świadczenia „Za życiem” z decyzji, której nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności przed upływem terminu do wniesienia odwołania.

---

⁹⁷ Patrz przypis 50

⁹⁸ Patrz przypis 51

⁹⁹ Decyzja nie podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania.

Działalność GOPS w Długołęce w przedmiocie prawidłowości i terminowości ustalania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

III. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. brak upoważnienia organu właściwego do prowadzenia postępowania i podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych dla pracownika realizującego te zadania w okresie objętym kontrolą,
2. brak weryfikacji w systemie Empatia dochodów wszystkich członków rodziny wnioskodawcy,
3. rozpoczęcie realizacji wypłat świadczeń rodzinnych z decyzji przed odebraniem jej przez Stronę,
4. realizacja wypłaty świadczeń rodzinnych niezgodnie z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych,
5. niedoręczenie decyzji Stronie,
6. brak zapewnienia Stronie czynnego udziału w postępowaniu przed wydaniem decyzji odmownej dot. świadczenia rodzicielskiego,
7. brak oznaczenia datą wpływu złożonego wniosku o świadczenie pielęgnacyjne,
8. brak umorzenia postępowania w przedmiocie wniosku wycofanego przez Stronę,
9. błędny okres przyznania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego,
10. błędne oznaczenie strony postępowania w sytuacji ustalania prawa do zasiłku pielęgnacyjnego na niepełnoletnią osobę uprawnioną,
11. brak weryfikacji w systemie Empatia zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych w podziale na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe osób ubiegających się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
12. wydanie decyzji przyznającej zasiłek pielęgnacyjny z naruszeniem art. 35 k.p.a.,
13. wypłata dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego bez wniosku strony o to świadczenie i bez decyzji,
14. nieprawidłowe wyliczenie dochodów rodziny przy ustalaniu prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami,
15. brak weryfikacji dochodów wszystkich członków rodziny wnioskodawcy ze statusem UKR,
16. rozpoczęcie realizacji wypłat dla osoby ze statusem UKR z decyzji przed odebraniem jej przez Stronę,
17. brak weryfikacji w systemie Empatia dochodów wszystkich członków rodziny wnioskodawcy w sprawach dot. świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
18. błędne oznaczenie strony postępowania w decyzjach przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
19. brak wszczęcia do nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w sytuacji pobierania świadczeń alimentacyjnych z funduszu alimentacyjnego oraz od dłużnika alimentacyjnego,
20. brak poinformowania komornika sądowego o istotnych zmianach mających wpływ na egzekucję,
21. niesporządzanie zawiadomień z art. 209 k.k. w zw. z art. 304 k.p.k.,
22. nieterminowanie sporządzanie informacji do dłużnika alimentacyjnego o przyznaniu świadczeń, wniosków o podjęcie działań, wezwań na wywiad alimentacyjny,
23. niedołączanie ostatecznych decyzji przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego do wniosków o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego,

24. nierzetelne sporządzanie wniosków o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych,
25. nierzetelne sporządzanie informacji do dłużników alimentacyjnych,
26. brak informacji do komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużników alimentacyjnych,
27. błędne pouczenie o środkach odwoławczych w decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
28. brak informacji do dłużnika alimentacyjnego o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej i informacji o stanie zadłużenia oraz brak wezwania dłużnika na wywiad alimentacyjny i do złożenia oświadczenia o stanie majątkowym,
29. realizacja wypłaty świadczenia „Za życiem” z decyzji, której nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności przed upływem terminu do wniesienia odwołania.

W celu poprawy realizacji kontrolowanych zadań należy:

1. Prowadzić postępowanie i podejmować działania wobec dłużników alimentacyjnych przez pracownika upoważnionego przez organ właściwy do tych czynności.
Podstawa prawna: art. 8 b ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
2. Weryfikować w systemie Emp@tia dochody wszystkich członków rodziny osób ubiegających się o świadczenia rodzinne uzależnione od kryterium dochodowego.
Podstawa prawna: art. 23 b ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 5 ust. 1 i 2 oraz art. 3 pkt 1 lit. a i pkt. 2 i 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
3. Realizację wypłaty świadczeń rodzinnych rozpoczynać po doręczeniu Stronie decyzji.
Podstawa prawna: art. 110 § 1 ustawy k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
4. Świadczenia rodzinne wypłacać w okresach miesięcznych.
Podstawa prawna: art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
5. Decyzje administracyjne doręczać Stronie niezwłocznie po ich wydaniu.
Podstawa prawna: art. 39 k.p.a. – art. 46 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
6. Zapewnić Stronie czynny udział w postępowaniu przed wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem Strony.
Podstawa prawna: art. 10 w zw. z art. 79a k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
7. Rejestrować daty wpływu na wnioskach, oświadczeniach i innych dokumentach składanych przez Wnioskodawców do Organu.
Podstawa prawna: art. 61 § 3 k.p.a. w zw. z art. 24 ust. 2, art. 24 a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.

8. Wydawać decyzję o umorzeniu postępowania administracyjnego w sytuacji, gdy Strona wycofała wnioski.
Podstawa prawna: art. 9 k.p.a. w zw. z art. 104 k.p.a. w zw. z art. 105 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.

9. Prawidłowo rozstrzygać o okresie przyznania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego.

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością kwotę dotacji 2 988,00 zł, którą przeznaczono na wypłatę świadczenia pielęgnacyjnego za okres od 1.07.2024 r. do 31.07.2024 r. w sprawie nr 6 (A. P.) należy uznać za wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem. Podlega ona zatem zwrotowi na rachunek Wojewody Dolnośląskiego wraz z odsetkami jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem.

Podstawa prawna: art. 169 ust. 1 pkt 1 w zw. z ust. 5 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.
Termin wykonania: 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

10. Prawidłowo oznaczać stronę postępowania w przypadku ustalania prawa do zasiłku pielęgnacyjnego na nieletnie osoby uprawnione.

W związku z powyższym należy skierować do Samorządowego Kolegium Odwoławczego celem stwierdzenia nieważności decyzję w sprawie nr 17 (J.S.) znak: GOPS.432.46.2024 z dnia 1.03.2024 r.

O rozstrzygnięciu SKO należy niezwłocznie poinformować tut. Organ celem wydania ewentualnych dalszych zaleceń.

Podstawa prawna: art. 16 ust. 1 i 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych w zw. z art. 107 § 1 pkt 3 k.p.a.

Termin wykonania: niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego.

11. Weryfikować w systemie Emp@tia zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych w podziale na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe osób ubiegających się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego.

Podstawa prawna: art. 23 b ust. 1 pkt 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Termin wykonania: na bieżąco.

12. Terminowo wydawać decyzje przyznające prawo do zasiłku pielęgnacyjnego i nie wzywać Strony o dokumenty, w których posiadaniu jest organ.

Podstawa prawna: art. 35 k.p.a. w zw. z art. 220 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

13. Świadczenia rodzinne wypłacać na podstawie decyzji przyznającej wydanej w oparciu o wnioski Strony.

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością kwotę dotacji 540,00 zł, którą przeznaczono na wypłatę dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego za okres od 1.05.2025 r. do 31.10.2025 r. w sprawie nr 18 (S.J.) należy uznać za wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem. Podlega ona zatem zwrotowi na rachunek Wojewody Dolnośląskiego wraz z odsetkami jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem.

Podstawa prawna: art. 169 ust. 1 pkt 1 w zw. z ust. 5 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.

Termin wykonania: 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

14. Prawidłowo wyliczać dochody rodziny ustalając prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami.
Podstawa prawna: art. 3 pkt 1 lit a w zw. z art. 5 ust. 1 i 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych w zw. z art. 6 k.p.a. i art. 7 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
15. Weryfikować w systemie Emp@tia dochody wszystkich członków rodziny osób ze statusem UKR ubiegających się o świadczenia rodzinne uzależnione od kryterium dochodowego.
Podstawa prawna: art. 23 b ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 5 ust. 1 i 2 oraz art. 3 pkt 1 lit. a i pkt. 2 i 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
16. Realizację wypłaty świadczeń rodzinnych dla osób ze statusem UKR rozpoczynać po doręczeniu Stronie decyzji.
Podstawa prawna: art. 110 § 1 ustawy k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
17. Weryfikować w systemie Emp@tia dochody wszystkich członków rodziny osób ubiegających się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego.
Podstawa prawna: art. 15 a ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 2 pkt 5 oraz art. 2 pkt 5 a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
Termin wykonania: na bieżąco.
18. Prawidłowo oznaczać stronę postępowania w przypadku ustalania prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego na nieletnie osoby uprawnione.
W związku z powyższym należy skierować do Samorządowego Kolegium Odwoławczego celem stwierdzenia nieważności decyzje w sprawach: nr 2 (J.H.) znak: GOPS.440.50.2024 z dnia 19.03.2024 r., nr 4 (J.Z.) znak: GOPS.440.20.2025 z dnia 13.02.2025 r., nr 5 (D.J.) znak: GOPS.440.77.2024 z dnia 1.10.2024 r. oraz decyzja znak: GOPS.440.88.2024 z dnia 17.10.2024 r.,
O rozstrzygnięciu SKO należy niezwłocznie poinformować tut. Organ celem wydania ewentualnych dalszych zaleceń.
Podstawa prawna: art. 9 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zw. z art. 107 § 1 pkt 3 k.p.a.
Termin wykonania: niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego.
19. W sytuacji, gdy w okresie pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego Strona otrzymała alimenty bezpośrednio od dłużnika alimentacyjnego, podejmować działania zmierzające do ustalenia i dochodzenia świadczeń nienależnie pobranych.
Podstawa prawna: art. 2 pkt 7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zw. z art. 7 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
20. Przekazywać organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne wszelkie posiadane informacje istotne dla skuteczności egzekucji.
Podstawa prawna: art. 3 ust. 7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania na bieżąco.
21. W przypadku uchylania się od obowiązku alimentacyjnego przez osoby zobowiązane do alimentów, w razie powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej

3 świadczeń okresowych, kierować po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k. w zw. z art. 304 k.p.k.

Podstawa prawna: art. 209 § 1 i 3 k.k. w zw. z art. 304 § 2 k.p.k.

Termin wykonania: na bieżąco.

22. Terminowo podejmować działania wobec dłużników alimentacyjnych.

Podstawa prawna: art. 35 k.p.a. w zw. z art. 6 k.p.a. w zw. z art. 25 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Termin wykonania: na bieżąco.

23. Do wniosków o przyłączenie do egzekucji komorniczej dołączać ostateczne decyzje przyznające prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Podstawa prawna: art. 27 ust. 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zw. z art. 16 § 1 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

24. Rzetelnie sporządzać wnioski o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych.

Podstawa prawna: art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Termin wykonania: na bieżąco.

25. Rzetelnie sporządzać informacje do dłużnika alimentacyjnego.

Podstawa prawna: art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Termin wykonania: na bieżąco.

26. Informować komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz ich efektach.

Podstawa prawna: art. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Termin realizacji: na bieżąco.

27. Prawidłowo pouczać dłużników alimentacyjnych o środkach zaskarżenia decyzji o uznaniu za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. W pouczeniu informować Stronę o możliwości zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania oraz informacji, że z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania, decyzja staje się ostateczna.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 k.p.a. w zw. z art. 127 a k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

28. Po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej informować dłużnika alimentacyjnego o tym fakcie, a także o stanie zadłużenia wobec Skarbu Państwa. W sytuacji gdy organ wierzyciela jest również organem dłużnika alimentacyjnego ma obowiązek wzywać dłużnika do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i złożenia oświadczenia majątkowego.

Podstawa prawna: art. 3 ust. 5 pkt 2 w zw. z art. 4 ust. 1 oraz art. 27 ust. 7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

29. Realizacja wypłaty świadczenia „Za życiem” z decyzji, której nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności rozpoczynać po ustatkowaniu się decyzji przyznającej świadczenie.

Podstawa prawna: art. 130 § 1 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹⁰⁰, Kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje pisemnie tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przesłano do Kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do Wójta Gminy Długoleka, trzeci włączono do akt kontroli.

Zgodnie z art. 48 ww. ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Ewa Olejniczak
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Długoleka
2. a/a

---

¹⁰⁰ (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 224 ze zm.).

